DOĞAN KARDEŞ

Tarama
BlackBishop

SAYI: 20, MAYIS 1990 AYLIK DERGİ KDV DAHİL 2.500 TL.

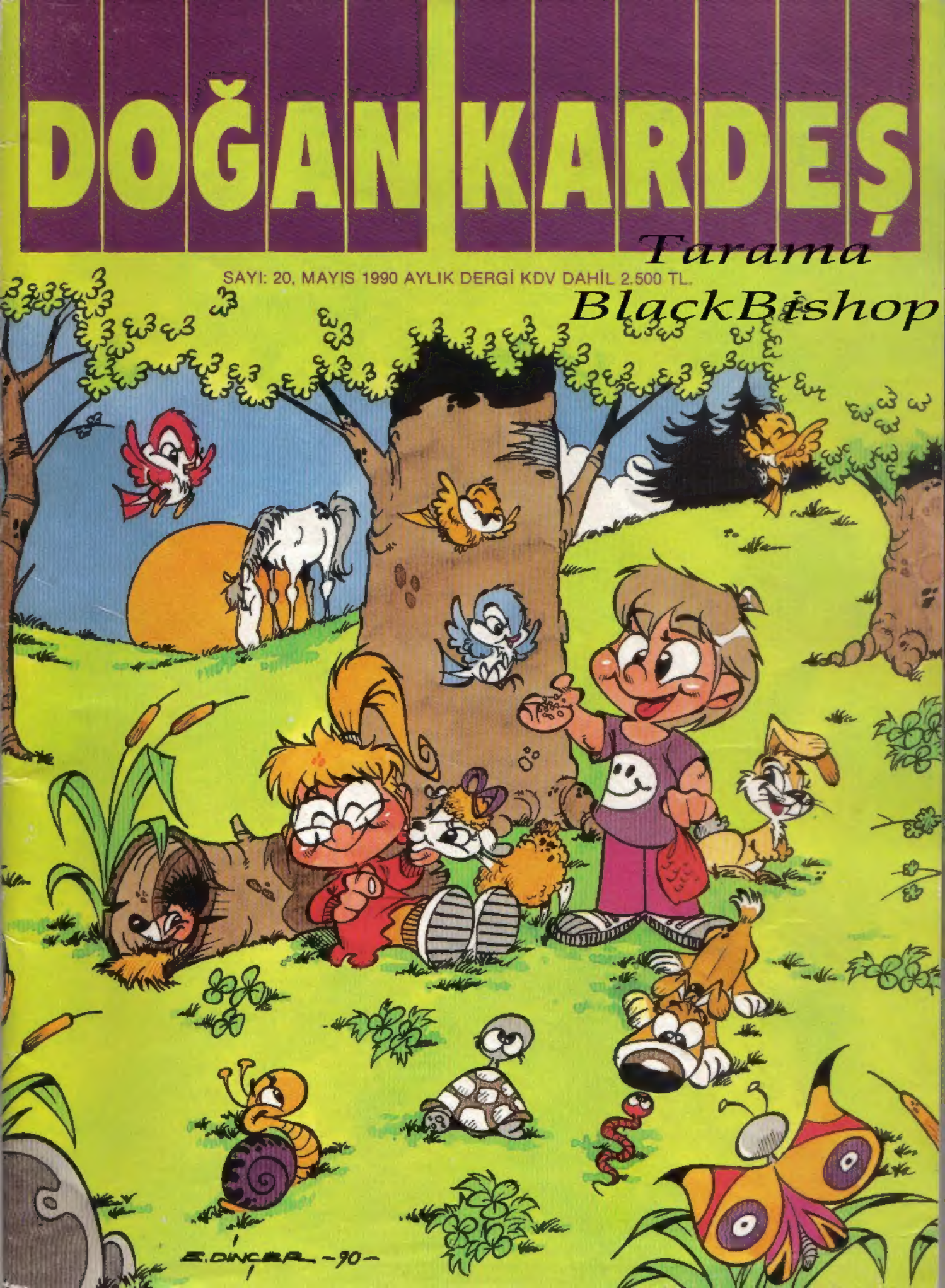

45 kişiye tatil

60 bilgisayar

1000 kol saati

1000 futbol topu

10000 dergi

1000 oyuncak bebek

Tombi'DEN KUCAK DOLUSU ARMAĞANLAR...

Fıstıklı, fındıklı, beef-onion'lı, peynirli ve baharatlı. tam beş değişik Tombi'den yiyenleri kucak dolusu armağanlar bekliyor. Herhangi **beş** Tombi paketinin önyüzünü;

31 Mayıs 1990 tarihine kadar

P.K. 644 80060 BEYOĞLU - İSTANBUL.

adresine gönderin, 14 Haziran'da yapılacak çekilişe katılın. Bu çekiliş sonucu Tombisever'lerden 15 kişi anne ve babalarıyla birlikte (toplam 45 kişi!) Kemer Beldibi Beltaş'ta bir hafta tatil, 60 kişi bilgisayar, 1000 kişi kol saati, 1000 kişi oyuncak bebek, 1000 kişi futbol topu kazanacak. Çekilişe katılan **ilk** 10.000 Tombisever'e **çekilişsiz** özel Tombi dergisi armağan edilecek. Şimdi Tombi'den armağanlar kazanma zamanı! Unutmayın gönderdiğiniz her zarfla kazanma şansınızı artıracaksınız!

Tombi'nin üretim, dağıtım ve tanıtımında görev alanlar çekilişe katılamazlar. Bu kampanya 8008-1990/586-3763 sayı ve 4.4.1990 tarihli izinle Milli Piyango İdaresi'nce onaylanmıştır.

Sevgili arkadaşlar

Baharın bu en güzel ayında yine birlikteyiz. Bu ay, doğa gibi Doğan Kardeş de yaza hazırlanıyor. İnsanlar bile bu günlerde, doğanın aldığı yeni şekle uyum sağlamaya çalışmıyorlar mı?

Yaz hazırlığımız şöyle: İki dizi yazımız bu ay sona eriyor: Güzel Türkçemiz ve Anadolu Söylenceleri. Haziran sayımızda ikinci bir çizgi diziye başlıyoruz: Profesör Tonton adlı yeni çizgi dizide, insan vücudunda olağanüstü serüvenler yaşarken, pek çok şey öğreneceksiniz.

Bir başka sürpriz: Doğan Kardeş okurları şanslı mıdır? Bunu da göreceğiz. Haziran sayımızda 'şans kuponu' vermeye başlıyoruz. Kuponları bize gönderen okurlarımız arasından bir talihli kardeşimiz noter huzurunda yapılacak çekiliş sonunda çok değerli bir armağan kazanacak. Armağanımızı, Haziran sayımızda, 'şans kuponu' ile birlikte açıklayacağız.

Kurtuluş Savaşımızın eylemli olarak başladığı tarihin onuruna, gençlerimize armağan edilen 'Gençlik ve Spor Bayramı'nızı kutluyor, yine buluşmak dileğiyle hoşçakalın diyoruz.

Doğan Kardeş'iniz...

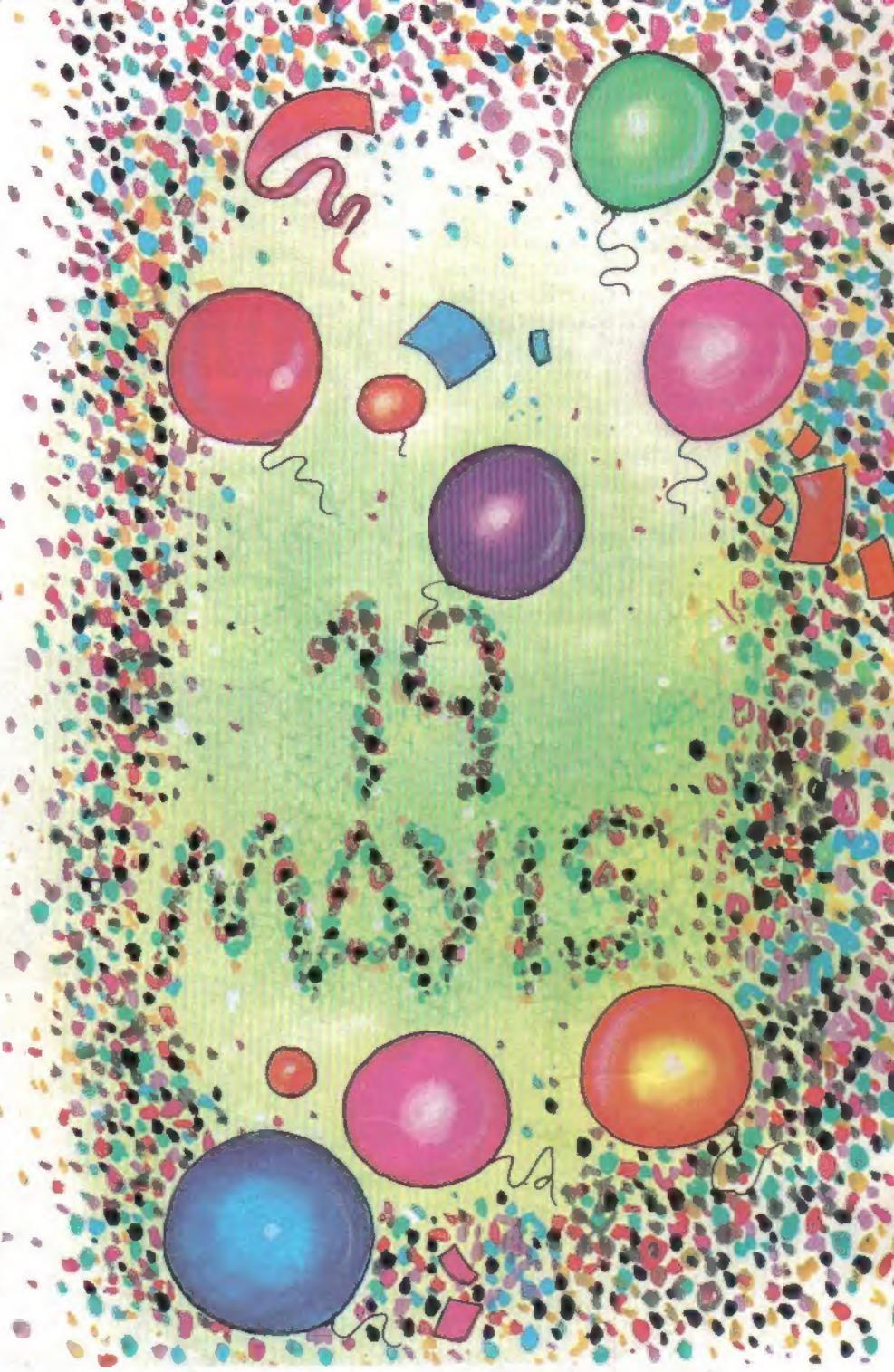

DOĞAN KARDEŞ

1945'TEN BERİ TÜRK ÇOCUKLARININ DERGİSİ

Sayı 20, Mayıs 1990

Yapı Kredi Yayınları Ltd.Şti.
Yeniçeriler Cad. Sinekli Medrese Sk.,
No: 1, Kat: 3 Beyazıt/İSTANBUL
Telefon: 516 93 23-516 85 32
Abone Başvuruları İçin Tel: 516 93 23

Yapı Kredi Yayınları Ltd.Şti. Adına Sahibi: Ömer KAYALIOĞLU
Genel Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Müdür: Turhan ILGAZ
Yayın Danışmanı: Nadir Ergin TELCİ
Yazı İşleri Müdürü: Nevzat BASIM
Sanat Yönetmeni: Erdoğan UĞURLU
Yazı İşleri: Sema Polat ÖĞÜT, Zeynep ARSLAN

Katkıda Bulunanlar: Tuncay BATIBEKİ, Neva BOYACIOĞLU, Seçil BÜKER, Gülten DAYIOĞLU, Ercan DİNÇER, Nazan ERKMEN, Ali Murat ERKORKMAZ, Tank GÜNERSEL, Şehrazat KARAGÖZ, Mehmet Ali KILIÇBAY, Piyale MADRA, Elvan PEKTAŞ, Mehmet SEVİNÇ, Ateş SUNAY
Kapak Deseni: Ercan DİNÇER

Reklam ve Pazarlama Müdürü: Metin MERİÇBOYU
Abone ve Bilgi İşlem: Figen MANGALTEPE
Muhasebe: Işın EVİRGEN

Dizgi: Mozaik
Renk Ayırımı, Film ve Montaj: Laçin Repro
Baskı: Cem Ofset Matbaacılık San. A.Ş.
Dağıtım: GAMEDA

İlan Koşulları:
Arka Kapak: 4.000.000 TL.
Kapak İçleri: 3.500.000 TL.
İç Sayfalar: 3.000.000 TL.

Fiyatı: 2.500 TL. (KDV Dahil) **KKTC Fiyatı:** 3.500 TL. **Abone Bedeli:** (Yalnız Bir Yıllık) 25.000 TL. **Yurt Dışı:** 25 US $, 50 DM.

Gelecek ayın sürprizleri.

PROFESÖR TONTON

Çizgi kahramanımız sıradan bir memur görünümündedir. Gündüzleri belediyede çalışır. Arkadaşları onu Edvar diye çağırırlar.

Ama Edvar ünlü ve tonton bir profesördür. İşinden kalan zamanında bilimsel araştırmalarla uğraşır. Araştırmaları mikrobiyoloji alanındadır.

Bilimsel çevreler onu yakından tanırlar. Fakat bu çevre dışında kimse onun bilim adamı olduğundan haberdar değildir.

Profesör Tonton'un ilk sayısında insan vücudunda heyecanlı bir serüven yaşayacağız. Bu serüveni dedektif filmlerinden daha heyecanlı bulacağınıza eminiz. Üstelik Tonton'la birlikte serüveni yaşarken bilmediğiniz pek çok şeyi de öğreneceksiniz.

Profesör Tonton'un her macerasının bir sayıda bittiğini de müjdeleyim.

DOĞAN KARDEŞ DOSTLARI

HASAN GÖNENÇ

Hasan kardeşiniz 12 yaşında. Kitap okumayı ve top oynamayı çok seviyor. Boş arsa buldukça arkadaşlarıyla hemen bir takım kurup, futbol oynuyorlar. Hasan boş zamanlarında müzik dinliyor ve kitap okuyor.

İLSU DARICIOĞLU

İlkokul birinci sınıfa giden İlsu, ablasıyla birlikte Doğan Kardeş'in en iyi okuyucusu olduklarını yazıyor. Hızlı koşmak ise onun en büyük eğlencesi. İlsu'ya göre uğraşılırsa ve tanışılırsa bütün sporları sevmek mümkünmüş. Doğan Kardeş'liler olarak daha çok birbirinizi tanıyıp bir arada olmanızı isteyen İlsu, sinema ve tiyatroyu da çok seviyor.

DENİZ ZEYTİNDALI

1987 İzmir doğumlu olan kardeşimizin en büyük zevki bisikletle dolaşmak. Ellerini yıkamayı ve dişlerini fırçalamayı çok seven Deniz, yazı dört gözle bekliyormuş. Çünkü dedesiyle denizde saatlerce oynuyormuş. Ayrıca kardeşimiz iyi bir hayvan dostu. Elektronik aletleri kurcalamaya meraklı kardeşimiz kendisine küçük denmesinden de pek hoşlanmıyor.

ÇİĞDEM SONKURT

Çiğdem, Özel Doğan İlkokulu 1.sınıf öğrencisi. Resim yapmasını çok seven kardeşimiz nedense kendi arkadaşlarıyla değil de, büyüklerle konuşmayı seviyor. Çiğdem yüzmeye ve müzik dinlemeye de meraklı ama, en büyük zevki güzel giyinmek.

BENER-ÖMER GÜLBEN

4 yaşında olan Bener, ağabeysine göre çok yaramaz. Ama ağabeyini çok seviyor. Ömer kardeşimiz ise kardeşinin yaramazlıklarını hoş karşılıyor. Çünkü kendisi 10 yaşında ve okula gidiyor. Koca Mustafa Paşa Mehmet Akif İlkokulunda okuyan Ömer futbola çok meraklı. Koyu bir Fenerbahçeli olan Ömer, futbol oynarken kaleci olmayı istiyor. Kardeşi Bener ise ağabeyini çok sevdiği için, aynı takımı tutuyor. Yine ağabeysine özenerek okuma-yazma öğrenmiş. Babasından her gün Doğan Kardeş isteyen kardeşlerimiz resim yapmayı çok seviyor.

SAHRA AKKAYA

3.1.1983 doğumlu olan Sahra resim yapmasını çok seviyor. Evrim özel Lisesi 2.sınıf öğrencisi olan kardeşimiz okumaya ve müzik dinlemeye meraklı. Doğan Kardeşin her sayısını merakla bekleyen Sahra en çok Dolu Dolu Anadolu sayfasını beğeniyor.

ONUR MENLİBAR

Çapa İlkokulu 1.sınıf öğrencisi olan Onur, folklora gidiyor. Oyuncakları arasında en çok legolara meraklı. Onlarla çeşit çeşit arabalar yapıyor. Resmi de çok seven kardeşimiz Doğan Kardeş okumaktan büyük bir zevk alıyor.

AYŞE TELCİ

İtalyan Kız Ortaokulu'nda okuyan kardeşimizi belki reklam filimlerinden tanıyorsunuz. Ama Ayşe'nin en büyük özelliği hayvan sevgisi. Evde 13 tane hayvan beslediğini söyleyen kardeşimizin 5 su kaplumbağası, 1 kara kaplumbağası, 4 tane de semender var. Ayrıca bir de kedi besleyen Ayşe, müzik dinlemeyi çok seviyor.

POSTA KUTUSU

19 MAYIS

Tunç yüzü şenlik verdi,
Samsun kıyılarına.
Gün yüzünü gösterdi,
Vatan ufuklarına.

Mavi gözü renk verdi
Karadeniz suyuna,
Adı yıldırım gibi,
Koştu sınır boyuna.

Mustafa Kemal doğdu,
19 Mayıs günü.
Bu millet ondan sonra
Anladı güldüğünü.

Zeynep KOÇÇAZ

ÇİÇEKLER AÇTI

Güzel geçti mevsimler,
Çilekler, şeftaliler.
Güzeldi kışın soba başında,
Mısırlar, kestaneler.
Geldi sıra ilkbahara,
Papatya, gül, menekşe,
Sevindi ilkbahar gelince.

Aslıhan YURDAGÜL/İSTANBUL

resim : SAHRA AKKAYA

KÖPEĞİM

Köpeğimin adı Cici
Dişleri var sanki inci,
Gözleri boncuk boncuk
Güzel Cicim daha çocuk.

Papara yer şıpır şıpır,
Süt de içer lıkır lıkır,
Etrafına havlar "hav hav"
Sanki arar şimdiden av.

Köpek sadık hayvandır.
Hem uslu, hem yamandır.
Güzel Cicim benim,
Gel gezelim beyaz incim.

Esra OMUZLUOĞLU/KASTAMONU

TRAFİK

Deme "ben bir yayayım,
Olur öğrenmesem del.."
Sana bir sayayım,
Bil kuralları sen de.

Yanar söner durmadan,
Yeşil, kırmızı, sarı.
Korur bizi kazadan,
Trafik ışıkları.

Dört yol ağızında durur,
Trafiği gözlerim.
Geç derse bana memur,
Korkusuzca geçerim.

Sakatlıktan, ölümden,
Kurtarır insanları
Bilmeli herkes
Trafik kurallarını.

Mehmet KANYILMAZ/İSTANBUL

Sevgili Doğan Kardeş,
Şubat tatilinden sonra, okulumuzun açıldığı gün, üzücü bir olay yaşadım. Karnesindeki kırık notları düzeltmek için kursa giden arkadaşımız Neslihan Dölek, kurs dönüşü tren altında kalarak ezildi. Tüm okul arkadaşlarım ve ben çok üzüldük. Duygularımı anlatmak ve arkadaşımın anısını yaşatmak için bu şiiri yazdım.

NESLİHAN DÖLEK

Ne kadar da şirindi,
Yüzü hep gülerdi.
Ama onu ezen kimdi?
Hızla gelen trendi.

Atmış kendini demir yoluna
Bakmamış sağına soluna
Gitmiş ölüm yoluna
Her şey onun anısına.

Sınıf yasa tutuldu
Kimbilir ailesi ne oldu?
Hüzün onlara sonsuzdu,
Herşey hatıra oldu.

O hala kalbimizde,
Gitmedi hiç bir yere.
Yaşatıyoruz onu her yerde,
O her zaman bizimle...

Elif ÇAĞLAR/İSTANBUL

ANNEM

Üzüldüğüm zaman,
Derdime derman bulan,
Sevindiğim zaman,
Benimle birlikte sevinen,
Biliyor musunuz kim bu?
Annem, canım annem.
Hakkını kimsenin ödeyemediği...
Sevgili annem.

Özge BULAT/ANKARA

ANNEM

Siyah saçlarını rüzgâra sal anneciğim,
Ellerimi tut, kollarına al, beni öp anneciğim
Bırak aksın göz yaşlarım, karışsın yağmura
Fakat sen sil, ağlama anneciğim.

Gözlerinle çağır ismimi,
Öyle bir çağır ki, gökler yarılsın.
Sakın bırakma tut ellerimi,
Tut ki bileyim: "her zaman yanımdasın.'

Her gece, her an gir rüyalarıma
Süsle düşlerimi sevginle annem.
Uzat ellerini uzat bana
Öperek onları ereyim mutluluğa...

Halide Edip AVCI/İZMİR

resim:
ESRA
PARLAK

SACİDE TEYZE

Komşumuzdur bizim Sacide teyze,
Ne güzel güler hepimize.
Apartmanımızın neşesi,
Sevgili Sacide Teyze.

Çocukları çok sever,
İlgilenir birer birer,
Büyük küçük ayırmaz,
Sevgili Sacide Teyze.

Öğretmendir Sacide Teyze,
Öğretir bilgiler hepimize,
Merakla bekler karneleri,
Sevgili Sacide Teyze.

İstemez hiçbirimizde kırık not olsun,
Üzülür sonra pırlanta yüreği,
Ama biz kırık not getirmeyiz,
Sacide teyzemizi üzmeyiz.

Serkan GÜLGÜLER/
İSTANBUL

ESKİ ANILAR

Her sabah dalgaların kayaları döven sesleriyle uyanmak, o pırıl pırıl sokaklarda yürümek, mis gibi çamların kokusunu teneffüs etmek, bana yaşama sevinci veriyordu. Tertemiz sokaklarda yürümesem, çamların kokusunu duymasam o günü yaşamak istemezdim. Burada hep mutlu, hep sevinçli olacaktım. Buradan hiç ayrılmak istemiyordum.

Bir gün biraz geç kalkmıştım. Elimi yüzümü yıkamaya gidiyordum.

Annem;

— Kızım, biraz çabuk ol gidiyoruz, dedi.

Ben neden diye sorunca;

— Babanın tayini çıktı. Daha önce sen üzülürsün diye söylemek istemedik, dedi.

Çok üzgündüm, ağlamaktan gözlerim şişmişti. Ama içimde bir umut ve pır pır atan bir heyecan vardı. Ya isteklerime kavuşacak ya da onları bulamayacaktım.

Yolda hiçbirimiz tek kelime bile söylemedik. Hepimizin aklında "gideceğimiz yer nasıl bir yer olacak?" diye bir soru vardı. İşte bunları düşünürken bir de baktık ki gelmişiz. Otobüsten indik ve şöyle bir bakındıktan sonra ağlamamak için kendimi zor tuttum.

Umutlarım yıkılmış, hayal kırıklığına uğramıştım.

Evimizi beğenmiştim ama burada temiz sokak yoktu ki yürüyeyim; çamlar yoktu ki, kokusunu duyayım. Hem ben burada araba sesleri ve kornalarla uyanacağımı ilk günden sezmiştim.

Evi yerleştirmemiz bitmişti, annem hala temizlik yapıyordu. Akşam herkesin işi bitti. Babam bir konuşma yaptı ve yattık.

Sabah erken kalktım. Kahvaltımı yaptım, canım çok sıkılıyordu. O anda kapı çalındı, daha buraya geleli bir gün olmuştu, kim olabilirdi ki? Kapıyı açtım ve karşımda iki kız iki erkek çocuk duruyordu. Bana;

— Dün sizin taşındığınızı gördük ve seninle arkadaş olmaya karar verdik, dediler.

Ben şaşırmıştım ama arkadaş bulduğum için mutluydum;

— Tabii olabilir, neden olmasın, diye sevgiyle karşıladım tekliflerini. Sonra onlar beni dışarıya çağırdılar. Ben de gittim. Çünkü aklımda müthiş bir plan vardı. Onlara eski oturduğumuz yerin güzelliğini anlatacak, buraların da o güzelliklere eş değerde olması için, çalışmamızı isteyecektim. Ayrıca gerektiğinde büyüklerimize de danışabilir, yardım isteyebilirdik. Düşüncemi açıkladım kabul ettiler. Bütün günümü oyun oynamakla geçirdim.

Ertesi gün çok heyecanlıydım. Artık burayı da güzelleştirecektik. Arkadaşlarımla bir kulüp kurduk, aramızda iş bölümü yaptık. Benim görevim sokaklara çöp bidonları koyulsun diye çalışmak ve eski çöp bidonlarını boyamaktı. Arkadaşlarımdan birisi sokakları temizleyecek, birisi ise dışarısı aydınlansın diye belediyeye başvurup kurumdan yardım isteyecekti. Ötekiler ise daha değişik katkılarda bulunacaklardı.

Biz bu çalışmayı başlatınca bütün il halkı buna katıldı ve kısa sürede çalışmalar bitti.

Ben sevincimden uçuyordum, ne güzeldi böyle yaşamak. Bir amaç uğruna mücadele etmek. Çevre sağlığını korumak, çevremizden sorumlu olmak.

Ne güzel hep mutlu yaşamak!

Seda ÇETİNKAYA/ESKİŞEHİR

Parka bakan evimizin penceresinden her sabah baktığımda, ilk gördüğüm şey, bomboş parkta kırıntıları yiyerek dolaşan güvercinler oluyordu. Onlardan hemen sonra ise bir çocuk görüyordum. Annesinin istediği, eve götüreceği ekmekten koparak kahvaltı eden, üstü başı yırtık bu çocuk, beni çok etkiliyordu. Kuşları seyrederek ettiği sabah kahvaltısından hemen sonra, koşarak çıkıyordu parktan. Güzel havalarda daha da neşeli oluyordu. Bazen boş salıncaklarda sallanıyor, bazen kaydıraktan kayıyordu. Bazen şarkı da söylüyordu galiba. Çünkü ağzını oynattığını görüyordum. Ama kışın ben sıcacık evimizde camın arkasından onu gözlerken o parkın bankına büzülerek oturuyordu. Çok üşüyordu. Ceketi o kadar inceydi ki...

Ve bir gün benim yaşgünüm geldi. Annem isteğimi olumlu bulunca koşarak parka gittim. Ona o gün yaşgünüm olduğunu gelirse çok sevineceğimi söyledim. Çok utandı. Başını öne eğdi, cevap bile vermedi. Hediye istemediğimi, sadece arkadaşlarla eğlenirken, onu da aramızda görmek istediğimi söyledim. Yine cevap vermedi. Koşarak uzaklaştı yanımdan. Çok üzülmüştüm. Onu üzdüğümü düşünerek daha çok üzüldüm. O gün beklediğim saatte arkadaşlarım geldi. Müzik çaldık, oynadık, şakalaştık. Bu neşeli dakikaları yaşarken onun hiç gelmeyeceğini düşünüyordum. Oysa gelse ne iyi olurdu. Tüm eğlencesi sabah kahvaltısı yapan güvercinleri seyretmek olan bu küçük çocuk için, ne değişik bir gün olurdu. Hiç beklemediğim bir anda kapı çaldı. Kapıyı açtığımda yine önüne bakan sessiz, çekingen ama gözlerinin içi gülen ve elindeki bir demet kırçiçeğini bana uzatan biri vardı. Çok sevinerek ve teşekkür ederek içeri girmesini söyledim. Yaş günü boyunca bir kenarda oturup bizleri, oyunlarımızı seyretti. Giderken bir tek cümle ile veda etti. "Doğum gününüz kutlu olsun." Ve yine koşarak uzaklaştı.

O sene o evden taşındık. Her yaşgünümde o çocuğu hatırlar ve onun da beni hatırlayıp hatırlamadığını merak ederim. Ve o günü andıkça çok mutlu olurum.

Esen BAĞIRKAN/İSTANBUL

SEVGİLİ KARDEŞİM

ERCAN DİNÇER

HEV, HEV, HEV... HALKI... HEY, HEY!..
?
HAA! SANIRIM BENİM DE YUVANA GİRMEMİ İSTİYORSUN.. AMA BU OLANAKSIZ, BU KULÜBE KÖPEKLER İÇİNDİR DOSTUM...
AA, HEEY, BIRAK AYAĞIMI, BIRAK, BIRAK DİYORUM SANA...
AU!.
AA, SIKTIN AMA... KULÜBENE GİRMEK İSTEMİYORUM İŞTE.. BIRAK KAZAĞIMI!...
ŞİMDİ BENİ İYİ DİNLE... KÖPEKLERİN YERİ KÖPEK KULÜBELERİDİR, İNSANLARIN DA EVLERİ.. EN SON GİRECEĞİM YER SENİN KULÜBENDİR. BUNU BÖYLECE KAFANA SOK!..
?
HAYDİ HOŞÇAKAL...
AAA, KAPI KAPANMIŞ, ANAHTAR DA İÇERİDE KALDI..
GÜMBÜRR!
EYVAAH, YAĞMUR DA BAŞLADI, NE YAPICAM BEN ŞİMDİ?
FİNDİK
EDINGER -90-

EN GENÇ RESSAM

Bu ay ressam bir kardeşimizi konuk ediyoruz. Filiz Berk Filiz 1981 yılı İstanbul doğumlu. İki yaşından beri, kendi isteğiyle resim yapıyor. Bu güne kadar 5 kişisel sergi açtı. 9'dan fazla karma sergiye katıldı. 18 Nisan tarihinde Bakırköy Belediyesi Çocuk ve Gençlik Kulübünde yeni bir sergi açıyor.

Nisan ayı sonuna kadar açık kalacak olan sergide 60'ın üzerinde resim sergilenecek. Filiz Berk, uzmanlar tarafından, resim ve sanat duygusu yaşıtlarına göre daha gelişmiş bir çocuk olarak değerlendiriliyor.

İlkokul öğretmeni olan babası, Filiz'in konuşmaya başladığı günden bu yana kimi sözlerini kaydetmiş. Okuma yazmayı öğrendiğinde ise Filiz şiirler de yazmış. Bu konuyla ilgili çok şey söylememize gerek yok. Resimleri görüp, şiirleri okuduğunuzda arkadaşınızın yeteneğini sizin de takdir edeceğinizi sanıyoruz.

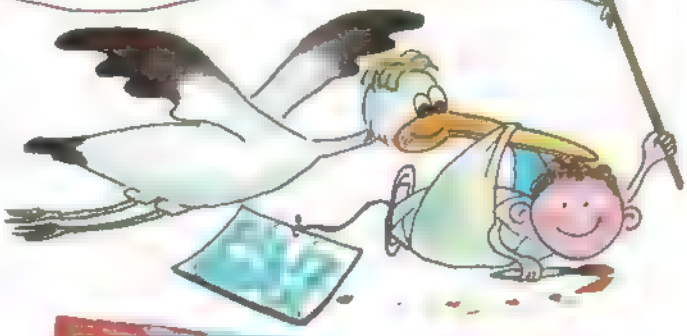

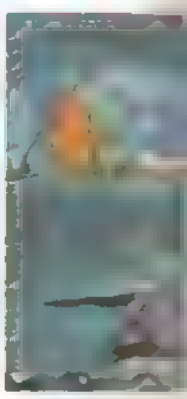

Sandallar Ağustos 1989

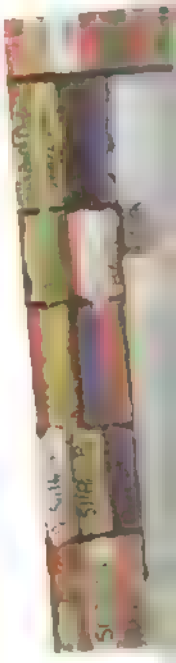

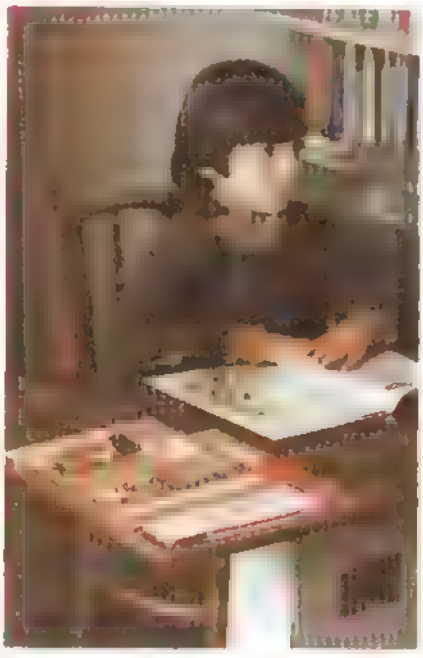

Bir mikrop Eylül 1989

Renkler Mayıs 1989

Bir denizin kıyısında gemiler
Ağustos 1989

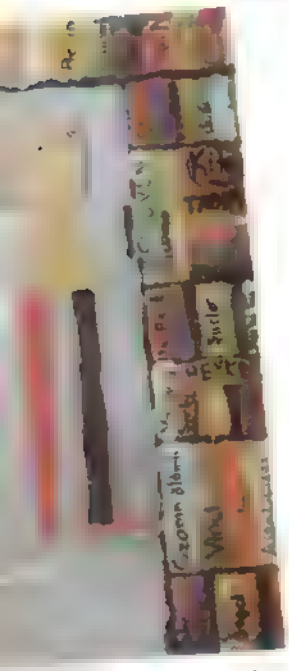

Kitaplar ve gazeteci
Kasım 1989

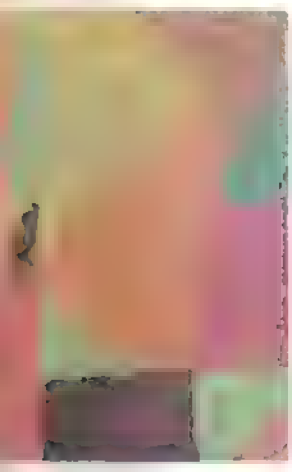

Bir ağaç Ekim 1989

yaz baba düşüncelerimi yaz

Ocak 1987 geceleri saat 02 sıraları.

dışarı çıkmak istiyorum
ama çıkamıyorum
çünkü gece

içerde salıncak yok
ama dışarda var

canım sıkılıyor
canım her gece sıkılıyor
hep sıkılıyor

sabahları da canımın sıkıntısından
oyuncaklarımla oynuyorum
oyuncaklara dalıyorum da ondan
esas canımı sıkanı bilmiyorum

ışık sönünce korkuyorum.

hiç rahat edemiyorum
canım sıkılıyor
hiç anlamıyorsunuz.

annem hep bana kızıyor
baba gül diyorum
hiç gülmüyor
nasıl güleyim
gülemiyorum ki kızım diyor.

kurbağa gibi
kıpırdayasım geliyor
sıkıntıdan.

★ KATILMA KOŞULLARI

▶ Resim yarışmamızın konusu **"hayvan sevgisi"** , yazı yarışmamızın konusu ise, **"Laiklik ve Cumhuriyet Türkiye'sinde laikliğin önemi"**dir

▶ Yarışmalarımıza yalnızca birer eserle katılınabilir

▶ 4. ve 5. sınıf öğrencileriyle tüm ortaokul öğrencileri yarışmalarımıza katılabilirler.

▶ Resimler 30x40 cm boyutunda, resim kâğıdına çalışılacaktır. Dilediğiniz boya türünü kullanabilirsiniz.

▶ Kompozisyonlar beyaz dosya kâğıdına, en çok **üç sayfa** olarak, kitap harfleriyle okunaklı bir şekilde yazılmalıdır.

▶ Yarışmacılar, (Resim yarışmasına katılanlar, eserlerini iki karton arasında kırılmayacak şekilde ambalajladıktan sonra) ürünlerini, 31 Mayıs 1990, Perşembe akşamına kadar,

DOĞAN KARDEŞ, Geleceğin Ressamları (ya da Geleceğin Yazarları) Yarışması

Yeniçeriler Cad, Sinekli Medrese Sok, No: 1, Kat: 3 Beyazıt/ İSTANBUL adresine elden teslim edebilirler ya da iadeli taahhütlü olarak postayla gönderebilirler.

▶ Yarışmacılar (Resim yarışmasına katılanlar, resimlerinin arkasına) ürünlerinin uygun bir yerine, ad ve soyadlarını, yaşlarını, okul ve sınıflarını, açık adreslerini (il ve ilçelerini ve posta kodlarını unutmadan) yazacaklar, birer adet de vesikalık fotoğraf ekleyeceklerdir.

▶ Yarışmaya katılan eserler, ilk elemeden sonra, seçici kurul tarafından değerlendirilecektir.

RESİM YARIŞMASI SEÇİCİ KURULU

Alaattin AKSOY Avni ARBAŞ
Mustafa ASLIER Cengiz BEKTAŞ
Aydın ERKMEN Can GÖKNİL
A.Murat ERKORKMAZ

KOMPOZİSYON YARIŞMASI SEÇİCİ KURULU

Enis BATUR Nail GÜRELİ
Gencay GÜRSOY
M.Ali KILIÇBAY
Ahmet OKTAY
Prof.Dr.Niyazi ÖKTEM

İNSANLIK TARİHİ

YAZAN: Dr. M. Ali KILIÇBAY
ÇİZEN: Tuncay BATIBEKİ

MISIR UYGARLIĞI

İNSANLIK TARİHİNİN HEYECANLI MACERALARINDAN BİRİ DE ESKİ MISIR DA MEYDANA GELİR. AVRUPA KITASI BÜYÜKLÜĞÜNDEKİ BİR ŞÖLÜN ORTASINDA, İNSANLAR, HAYRANLIK VERİCİ BİR UYGARLIK KURMUŞLARDIR.

SİMDİ SEVGİLİ ÇOCUKLAR, BU HARİKA UYGARLIĞI KUŞBAKIŞI BİR TANIYALIM.

M.Ö.V. YÜZYILDA MISIR'I ZİYARET EDEN ÜNLÜ TARİHÇİ HALİKARNASOSLU (BODRUM) HERODOTOS, "MISIR NİL'İN ARMAĞANIDIR" DEMİŞTİR. BU SÖZDE BÜYÜK BİR GERÇEK PAYI BULUNUR.

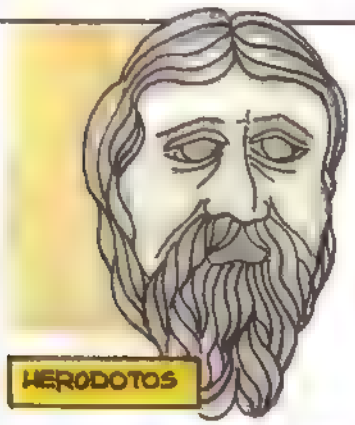

HERODOTOS

NİL NEHRİ VICTORIA GÖLÜNDEN DOĞAR. GÖL, AKDENİZE YAKLAŞIK 5.000 KM. UZAKLIKTADIR. NEHİR AKDENİZ'E ULAŞMAK İÇİN SÜRDÜRDÜĞÜ UZUN YOLCULUĞU SIRASINDA GEÇTİĞİ TOPRAKLARIN TÜM SU KAYNAKLARINI KENDİSİNDE TOPLAMAKTA, BU SAYEDE SICAK VE KURU SÖLDEN GEÇERKEN BUHARLAŞARAK YOK OLMAKTAN KURTULMAKTADIR.

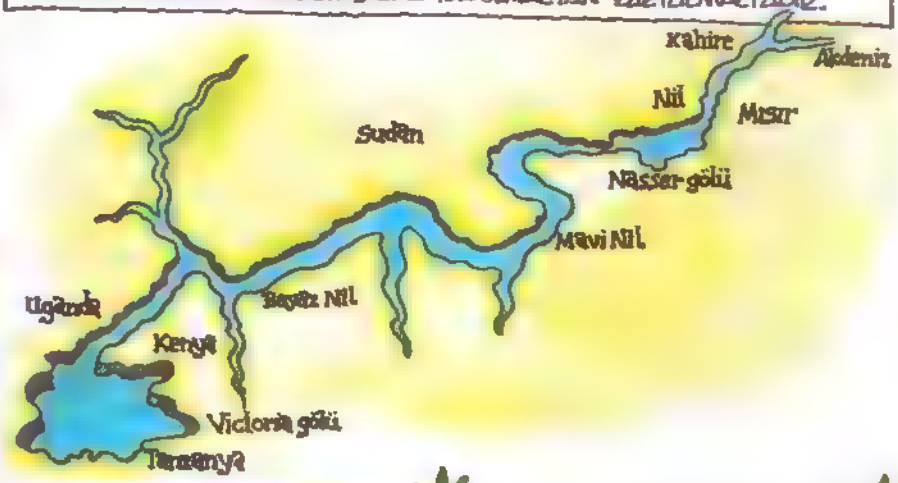

NİL SAYESİNDE MISIR'DA TARIM YAPILABİLMİŞ VE ELDE EDİLEN BOL ÜRÜN, BÜYÜK BİR UYGARLIĞIN TEMELİNİ SAĞLAMIŞTIR.

HERODOTOSU TAM DA HAKLI SAYAMAYIZ. GÜNKÜ MISIRLILAR NİL'İ VE SULADIĞI TOPRAKLARI EGEMENLİK ALTINA ALMAK, BURALARI TARIMA VE YERLEŞİME UYGUN HALE GETİRMEK İÇİN YÜZYILLARCA MÜCADELE ETMİŞLERDİR.

DOĞU AFRİKA'DA AVCILIK VE TOPLAYICILIKLA GEÇİNMEKTE OLAN VE KABİLE HALİNDE YAŞAYAN İNSANLAR, BAŞLANGICINI BİLMEDİĞİMİZ TARİHLERDEN İTİBAREN, GÖLÜN ORTASINDA ÇOL DAR VE ÇOL UZUN BİR ŞERİT OLUŞTURAN NİL VADİSİNE GİRMEYE BAŞLAMIŞLARDIR. BUNLARA BELKİ BATI ASYA'DAN GELEN BAZI HALKLAR DA KATILMIŞLARDIR.

AV ALANLARININ ÇÖLE DÖNÜŞMESİ VE NÜFUS ARTIŞI SONUCU KENDİLERİNE YENİ YAŞAM OLANAKLARI ARAYAN BU İNSANLAR, MEZOPOTAMYA'DA OLDUĞU GİBİ, BİTKİLERİ VE HAYVANLARI EVCİLLEŞTİREREK, YERLEŞİK KÖYLÜLER HALİNE GELMEKTEDİRLER. NİL VADİSİ ONLARIN ALIŞKANLIKLARINI, ESKİ EKONOMİK VE TOPLUMSAL ÖRGÜTLENMELERİNİ SÜRDÜRMELERİNE UYGUN DEĞİLDİR.

BU DURUMDA AVCILIKTAN TARIMCILIĞA GEÇERKEN, KABİLE İÇİNDEKİ KANDAŞLIK BAĞLARI DA ÇÖZÜLMÜŞ, DAHA GENİŞ TOPLUMSAL İLİŞKİLER ORTAYA ÇIKMIŞTIR.

ANCAK NİL NEHRİNİN ÇOK BEREKETLİ OLAN TAŞKINLARININ DENETİM ALTINA ALINABİLMESİ İÇİN SU KANALLARI VE SETLER YAPMAYI ÖĞRENMELERİ, AŞTIKLARI TARLALARIN TEKRAR ÇÖL OLMAMASI İÇİN ÖNLEM ALMALARI, DOĞA KOŞULLARINI İZLEMEYİ SÜREKLİ BİR İŞ HALİNE GETİRMELERİ ÇOK ZAMAN ALMIŞTIR. M.Ö. 10.000 YÜZYILLARINDA BAŞLADIĞI SANILAN BU SÜREÇ, ANCAK M.Ö. 5000'LERDE TAMAMLANABİLMİŞTİR.

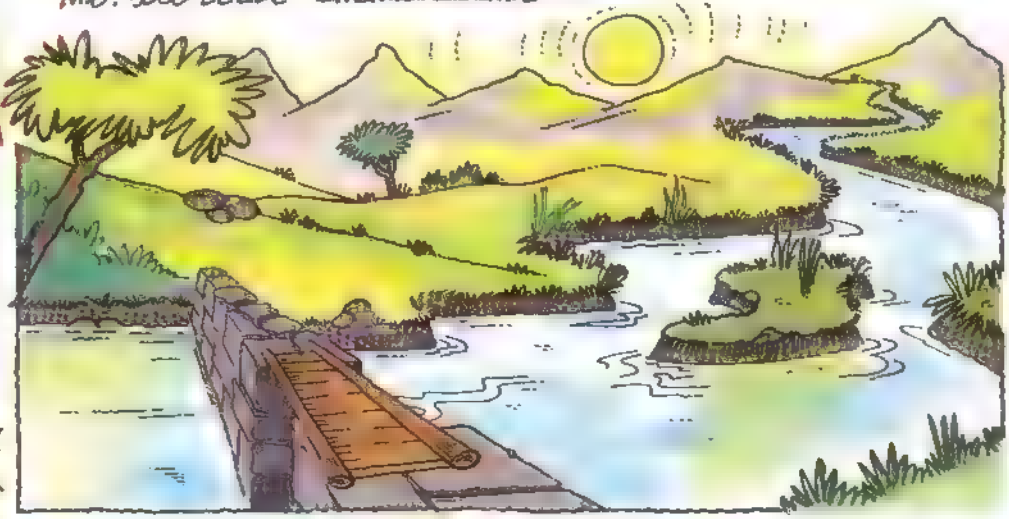

ESKİ MISIR TARİHİNİN M.Ö 3200'LERE KADAR OLAN KESİMİ, SIRLARINI BİZE AÇMAKTA ÇOK KISKANÇ DAVRANMAKTADIR.

YAZININ BİLİNMEDİĞİ BU DÖNEM HAKKINDA, DAHA ÇOK ARKEOLOJİK KAZILARDAN BİLGİ EDİNİYORUZ.

ESKİ MISIR'IN İLK TARIM TOPLULUKLARI, KIŞAKLAR BOYUNCA KÜÇÜK KÖYLER HALİNDE YAŞAMIŞTIR. NOMOS ADI VERİLEN BU KÖYLERİN HERBİRİNİN KENDİ ŞEFİ VE KENDİ TANRILARI BULUNMAKTA VE BUNLAR BAĞIMSIZ BİR HAYAT SÜRMEKTEDİRLER.

ANCAK BU KÖYLÜLER BÜYÜKLÜK, ÜRETİM KAPASİTESİ VE BUNA BAĞLI OLARAK GÜÇ AÇISINDAN EŞİT DEĞİLLERDİR. ÜSTELİK MISIR COĞRAFYASI, MEZOPOTAMYA'NIN TERSİNE, ENGELLER TARAFINDAN KESİNTİYE UĞRATILMAKTADIR.

BÖYLESİNE BİR ORTAMDA ZAYIFLARIN GÜÇLÜLERE KARŞ KORUNMASI OLANAKSIZDIR. BU NEDENLE ÇOK ERKEN TARİHLERDEN İTİBAREN BAŞLAYAN NOMOSLARARASI MÜCADELE, KÖYDEN DAHA BÜYÜK BİR SÜRÜ KRALLIĞIN ORTAYA ÇIKMASINA YOL AÇMIŞTIR. BU SÜRECİN DEVAM ETMESİYLE, SONUNDA MISIR'DA İKİ KRALLIK BELİRMİŞTİR.

YUKARI MISIR KRALLIĞI (NEKHEN)

AŞAĞI MISIR KRALLIĞI (BOUTO)

FAKAT BİZ, MISIR TARİHİNİ GÖĞÜNLÜKLA, ESKİ YUNANLILARIN KULLANDIKLARI YER VE İNSAN ADLARIYLA ANLATIYORUZ. ÇÜNKÜ MISIR YAZISININ OKUNMASI ANCAK 19. YÜZYILDA MÜMKÜN OLABİLMİŞTİR.

BU TARİHE KADAR MISIRLILARI ESKİ YUNANLILARIN ONLAR HAKKINDA YAZDIKLARINDAN TANIYORDUK. BU YÜZDEN ESKİ YUNANLILARIN VERDİKLERİ ADLAR KULLANILMIŞTIR. AŞAĞI VE YUKARI MISIR, BU KRALLIKLARIN GERÇEK ADLARI DEĞİLDİR. NİL NEHRİNİN KAYNAĞINA GÖRE YAPILAN BİR ADLANDIRMADIR.

BUNLARIN ASIL ADLARI KUZEY KESİMİ İÇİN **BOUTO** GÜNEY KESİMİ İÇİN DE **NEKHEN**'DİR.

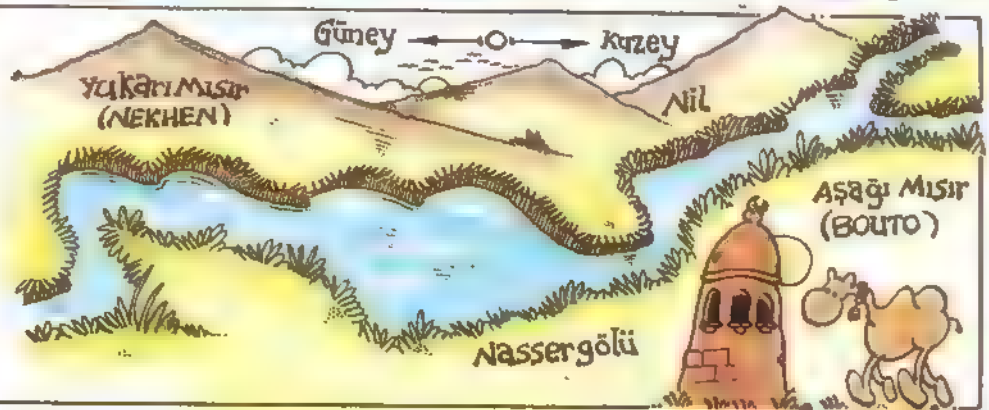

İŞTE M.Ö. 3300 YILLARI CİVARINDA, YUKARI MISIR KRALI MENES, AŞAĞI MISIR'I FETHEDEREK ÜLKEYİ BİRLEŞTİRMİŞ VE BAŞKENTİNİ DE, YENİ YAPILAN THEBES KENTİNDE KURMUŞTUR. BU BİRLEŞME ÇOK KOLAY OLMAMIŞTIR, ÇÜNKÜ İKİ MISIR KRALLIĞI, UZUN GEÇMİŞLERİ ESNASINDA FARKLI KÜLTÜRLER GELİŞTİRDİKLERİ GİBİ, KUZEY GÜNEYE NAZARAN DAHA GERİ KALMIŞTIR.

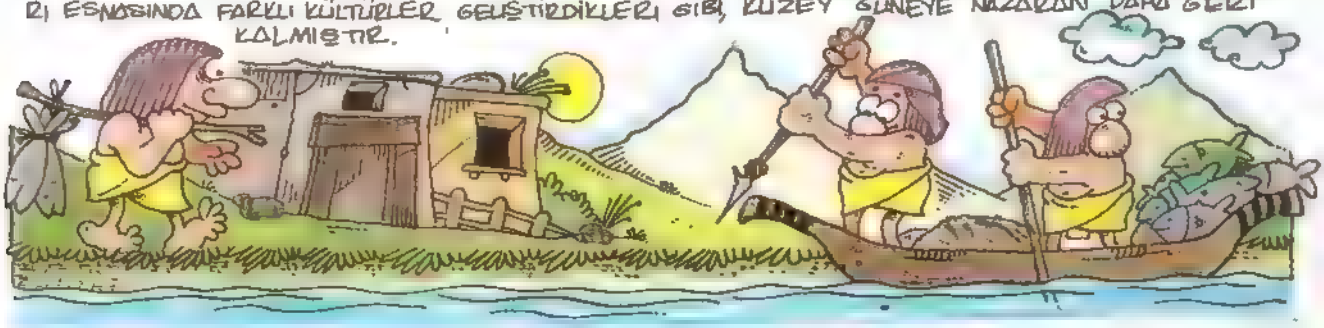

ESKİ MISIR TARİHİNİ ÜLKEYİ YÖNETEN FİRAVUN HANEDANLARINA GÖRE BÖLÜMLERE AYIRMAK ADET OLMUŞTUR. BUNUN BAŞLICA NEDENİ, MISIR'DA YAZININ BULUNMASINDAN SONRA, KAYITLARIN HEMEN TÜMÜNÜN KRALLARIN YAPTIKLARI İŞLERE GÖRE DÜZENLENMESİNDEN KAYNAKLANMAKTADIR.

BU AÇIDAN, TARİHÇİLER İLK İKİ HANEDANA EN ESKİ DÖNEM, ONU İZLEYEN DÖRT HANEDANA DA ESKİ KRALLIK ADINI VERMİŞLERDİR.

TOPLAM OLARAK BİN YIL SÜREN BU ESKİ DÖNEMDE, KUZEYLİLERİN İSYANLARI SÜRMÜŞ, AMA AYNI ZAMANDA ÜNLÜ PİRAMİTLER DE İNŞA EDİLMİŞTİR..

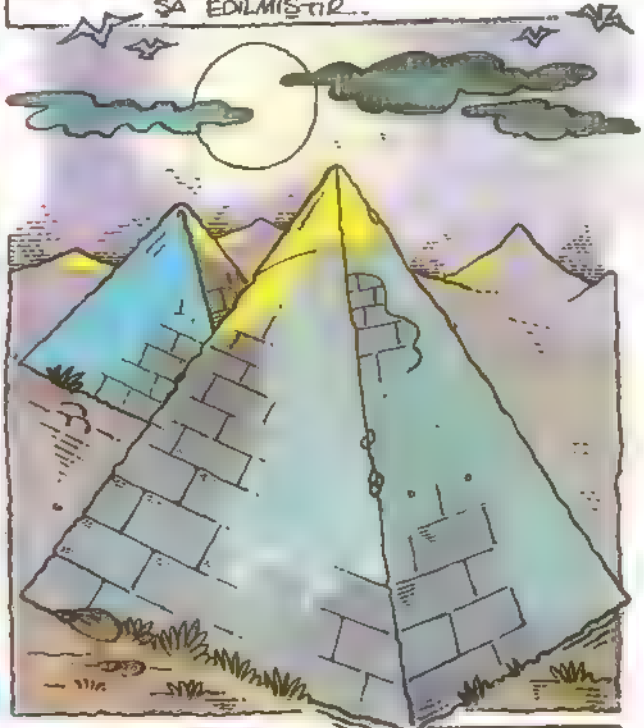

FİRAVUNLARIN TÜM ÜLKEYE EGEMEN OLDUKLARINI SİMGELEYEN BU ÇOK BÜYÜK YAPILAR, AYNI ZAMANDA MISIR'IN EN BÜYÜK FAALİYETLERİNDEN BİRİNİ MEYDANA GETİRMİŞLERDİR.

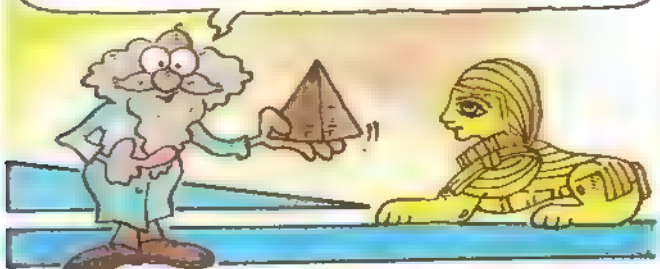

THEBES'TE OTURAN İLK İKİ HANEDAN İLE MEMFİS'TE OTURAN ÜÇÜNCÜ HANEDANA MENSUP KRALLARIN ADLARINI, ABİDOS VE SAKKARA'DA BULUNAN BU CİNS YAPILARDAKİ YAZILARDAN ÖĞRENİYORUZ.

KRAL IV. AMENOFİS
İ.Ö.1370
BERLİN MÜZESİ

SÜRECEK!

Yazan: Gülten DAYIOĞLU

DİSNEYLAND'E HOŞGELDİNİZ

Disney ülkesindeki korsanlar beldesi. İskeletin tepesine kuşlar tünüyor

Los-Angeles Disneyland, kent merkezinden kırk mil dışarda, geniş bir alana kurulmuş. Park yeri bile, birkaç mahalleyi içine alacak büyüklükte.

Girişte uzun kuyruklar oluşmuş. Ama, korktuğumuz gibi fazla beklemeden içeri giriyoruz. Burası, Los Angeles'in bir kasabası sanki. Öylesine geniş bir alana yayılmış ki!.. Her yerini görebilmek için sabahtan akşama dek dursuz duraksız gezmek gerekiyor. Biz de öyle yapıyoruz.

Disneyland, adını, ünlü Miki fare'nin yaratıcısı, Walter Elias Disney'den alıyor. Kısaca Walt Disney olarak anılan bu Amerikalı, 1901 yılında Kaliforniya Burbank'ta doğdu. Dünyaca tanınmış masal ve öyküleri, canlı resim tekniği (Animasyon-çizgi film) ile sinemaya uyarladı. Miki fare filminde yarattığı tip tüm dünyaca çok beğenildi.

Büyük küçük herkesin sevgilisi olan Miki, kurnaz, afacan, iyi yürekli, dürüst, kibar ve çok sevimli bir fare. Karşısına çıkan güçlüklerin üstesinden gelmeyi her zaman başaran bir tip. Kötü kişileri, kaba güçle silahla değil de kurnazlıkla alt ediyor.

Miki fare, tüm dünyada öylesine seviliyor ki, Walt Disney, Miki ye benzer başka tipler de yaratma gereksinimi duyuyor. Böylece, Miki'nın eşi bayan Mini, üç domuzlar, köpek Goofy, Plüto, Vak vak kardeşler, Donald amca vb. çıkıyor ortaya. Bu canlı resim kahramanları da en az Miki kadar ilgi topluyor.

Bu tiplerden esinlenilerek yapılan oyuncaklar, kartpostallar, giysiler, çıkartmalar, kitaplar, dünyayı sarıyor. Hollywood'da ilk sesli film, Miki'de uygulanıyor. Çok bilmiş miki, tatlı dili, akıllıca yapılmış şakalarıyla insanların gönüllerinde taht kuruyor.

Disneyland, Disney ülkesi demek. Burası gerçekten başlı başına bir ülke. Bu ülkenin yurttaşları, insanlığın gönlüne taht kurmuş, düşsel kahramanlar. Disneyland'de, barış, sevgi, kardeşlik ve dostluk var. Disneyland'lı kahramanlar, hem birbirlerini, hem de tüm insanları çok seviyorlar. Bu ülkenin hiç bir ülke ile kavgası yok. Tersine, Disneyland, kavgalıları barıştırmak gibi kutsal bir görev üstlenmiş adeta.

Gerçekten, dünyanın dört yanından gelme insanlar, burada birlikte

Disneyland'de atlı tramvay. Bu tramvaylardan eskiden İstanbul'da da vardı.

Disney ülkesinde konukları ağırlayan sevimli çizgi film kahramanları

eğleniyor. Gülüyor, söylüyor, coşkuya kapılıyor. Birbirlerine düşman bilinen ülkelerin insanları, Disneyland'da omuz omuza, yan yana, dız dize. Sevinci, coşkuyu, dostluğu, kardeşliği ve güzel duyguları paylaşıp mutlu oluyorlar.

Disneyland'daki güzellikler, neşe, coşku, yürekten yüreğe akarak, insanları, birbirine bağlıyor.

Gerçekten, bu düşler ülkesinin düşsel gösterileri çok görkemli. İnsan, kısa süre de olsa, bu hayal dünyasına girmekten mutlu oluyor. İzleyeceğimiz her gösterinin, aldatmaca, düş ürünü olduğunu bile bile bizler de kuyruklardan birine ekleniyoruz.

Kuyruktaki insanları gözlüyorum. Çoğunluk yetişkinlerde. Çocuklar da var ama, onlar azınlıkta kalıyor. Yaşamın ağır yükü altında ezilen bunalan yetişkinler, kısa süre de olsa, düşler dünyasına dalıp dertlerden sorunlardan sıyrılmak istiyorlar besbelli.

Sakatlar da dikkat çekecek kadar çok kuyruklarda. Onlar için ayrı bir sıra bölümü var. Orada kuyruk oluyorlar. Gösteri salonlarında da yerleri ayrı.

Batı ülkelerinde, sakatlara, özürlülere, çok önem veriliyor. Taşıt araçlarında, genel tuvaletlerde sakatlar için özel yerler ayrılıyor. Disneyland'da da bu hizmetler gözardı edilmemiş. Kimi sakatları ana babaları, kimilerini de evlatları getirmiş buraya. Tekerlekli koltukları sürerken, hiç de yüksünmüyorlar.

Kuyruklarda, eni konu yaşlı, gezginlerin sayısı da az değil.

İlk kuyruk, bizi, Disney ülkesinin özel trenine ulaştırıyor. Önce bu buharlı eski zaman treniyle çevreyi geziyoruz. İstasyon binaları da en az, yüzyıl önceki görünümde yapılmış. Telgrafhaneden hala maniplenin tık tık sesleri geliyor. İnenler binenlere el sallıyor. Burada, tanıdık olmak ya da olmamak hiç önemli değil. İnsanlar birbirleriyle öylesine çabuk kaynaşıyor ki!...

Trenden Disneyland'ın genel görüntüsünü izlemek, pek hoş. Yandan çarklı nehir gemileri, yapay nehirde soluk soluğa ilerliyor. Gemiyi tıklım tıklım dolduran yolcular, bizlere mendil sallıyor. Atlı tramvaylar da salkım saçak yolcu dolu. Teleferik, iki kişilik vagonlarıyla dolambaçlı raylar üstünde kurşun gibi akıp giden

bınıtler.

Tek ray üstünde kayan hızlı trenler.

Karşılarda, görkemli şatolar, saraylar, dağlar, göllerde deniz altılar, yapay tropik ormanlar, şelaleler, kuleler, biçim biçim binalarla, yollar meydanlar, renk'renk bezenmiş gösteri alanları. Yol kavşaklarını tutmuş orkestralar, bandolar ve sokaklarda gezip duran, dev boyutta, dünyaca ünlü filmlerin, masalların, öykülerin, kahramanları ve de yine dev boyutta, miki ailesinin bireyleri....

Trenden inince hemen yeni bir kuyruğa koşuyoruz. Korsanlar mağarasını görenler pek övüyorlar. Gerçekten, bu mağarayı gezerken, geçmişin korsanlı, kırk haramılı, dönemlerinde yaşamışa dönüyoruz. Mağara içinde birbiri ardına yol alan teknelerle geziliyor. Yapay mağara içinde oluşturulan yapay nehirde ilerliyoruz. İki yanımızda azılı korsanların dehşet verici yaşamlarından görüntüler sergileniyor. Korsanların kıyı kentlerine yaptıkları baskınlar, esir kadınlar, dünyanın dört bir yanından çalınmış hazineler. Kafatası, iskelet yığılmış mağaralar... Esir pazarlarında, korsanlar tarafından satılan soylu kadınlar.... Adamın birini korsanlar, altınların yerini söyletmek için saçlarından tutmuş kuyuya batırıp çıkarıyorlar. Ötede iri yarı bir kadın, evini basan tek gözlü korsanı oklavayla kovalıyor.

İnsanoğlunun zayıf yanlarını sergileyen bu tür gösterilerin kimi çok gülünç, kimi acıklı, kimisi de pek korkunç...

İnsan olarak, kendi kusurlarımızı görmek, kendimize gülmek, kendimize acımak ve kendimizden korkmak hoşumuza gidiyor demek ki. Yoksa, bunca gezginin bu yalan dünyada ne işi var?

Cangıl denen yabanıl orman gezisi de bir başka korku, dehşet ve şaşkınlık veriyor insana. Yapay vahşi orman içinde yine, nehir gezisi yapıyoruz. Adım başı, yabanıl hayvanla burun buruna geliyoruz. Filler üstümüze su püskürtüyor ama, bu düzenek öylesine ustalıkla kurulmuş ki, hiç ıslanmıyoruz. Ağaçlara dolanmış boa yılanları, tıslayarak, dillerini uzatıyorlar. Birden teknemizin dibinde ya bir timsah ya da su aygırı beliriyor, tekneyi batırdı batıracak...

Disneyland parkı eğlence ve neşe dolu

Disneyland'de Kaptan Kıd

Kıyıda tamtamlarla ayin yapan yamyamlar. Yerlerde iskeletler kafatasları. Az ötede, coşkun bir şelale, teknemiz battı batacak.

Yapay bir dağ içinde, korkunç tünellerde ilerleyen iki kişilik arabalar. Uçurumlara yaklaşırken, insanlar çığlık çığlığa. Kül kedisinin sarayında masal kahramanlarıyla birlikte masalı yaşıyoruz. Yedi cüceler ve Pamuk prenses'in ormandaki kulubesi de çok etkileyici.

Hayaletler köşkü önündeki kuyruk, dehşet verici. Ama, yılmıyoruz. İyi gösterilerin önünde uzun kuyruklar oluştuğunu keşfettik.

Köşkün içi, öylesine korkunç ki!... Çevremizde, hayaletler dolaşıyor. Korku körükleyici çığlıklar, homurtular, ışık oyunlarıyla canlanan tablolar... Köşkün mahzenindeki mezarlıklar, hortlaklar...

Gösterilere biraz ara verip atlı tramvayla sokaklarda geziyoruz. Yeni yeni yerler keşfediyoruz. Mıkı ailesinin gösterileri de bir başka güzel.

Deniz altıyla göl dibine dalıp balıklarla burun buruna gelmek de güzel.

Elektrikli arabalarla dönemeçli yollarda yarış yapmak, pek heyecan verici. Ama, bana göre değil.

Adını bilmediğim hatta bu güne dek hiç görmediğim, treni, uçağı, uçan daireyi füzeyi andıran, oyuncak taşıtlara binip korkulu, neşeli dakikalar yaşamanın tadı da bir başka.

Yelkenli gemiyle ada turu, geleceğin dünyasına gezi, gerçekten doyumsuz gösteriler. İnsan bu coşku arasında ne acıktığını ne de yorulduğunu anlıyor. Bir de bakıyorsunuz ki, saatler akıp gitmiş, akşam olmuş.

Disneyland'ın gece görünümü daha büyüleyici. Binbir renkli ışık içinde, gerçek bir düş dünyasına dönüşüyor her yer.

Disneyland'a bir günde doyamayanlar için otel yapılmış. İsteyen geceyi orada, masal kahramanlarının, binbir renkli dünyasında geçirebiliyor.

Bizim günlerimiz kısıtlı olduğundan, akşam, unutulmaz saatler geçirdiğimiz Disneyland'dan ayrılıyoruz.

Sevgili okuyucularım, "Bundan sonra nereye gideceğiz?" dediğinizi duyar gibiyim. Bu güzel yerleri gezerken, insanın içi içine sığmıyor. Sizler de sabırsızlanmakta haklısınız. Bundan sonra gideceğimiz yeri öyle çok seveceksiniz ki!.. Haydi, küçük bir ipucu vereyim. Orlando kentine gideceğiz. Orada SEA WORLD (Deniz dünyası) na dalacağız. Sevimli yunusları elimizle besleyeceğiz. Beyaz balinalar, katil balinalar, korkunç deniz canavarları, köpek balıklarıyla tanışacağız. Onların akıl almaz gösterilerini hayranlık ve şaşkınlıkla izleyeceğiz. Beş aylık yavru balina NAMU'yu öyle seveceksiniz ki!. Daha neler neler görüp öğreneceğiz bilseniz! ..

Sokakta rastladığım "kurt adam" kulağıma eğilmiş. "Anne" diyor, "beni memleketine götürür musün?" "Olmaz" diyorum, "senin memleketin burası..."

Disney ülkesini gezmek için para karşılığı alınan bir günlük pasaport.

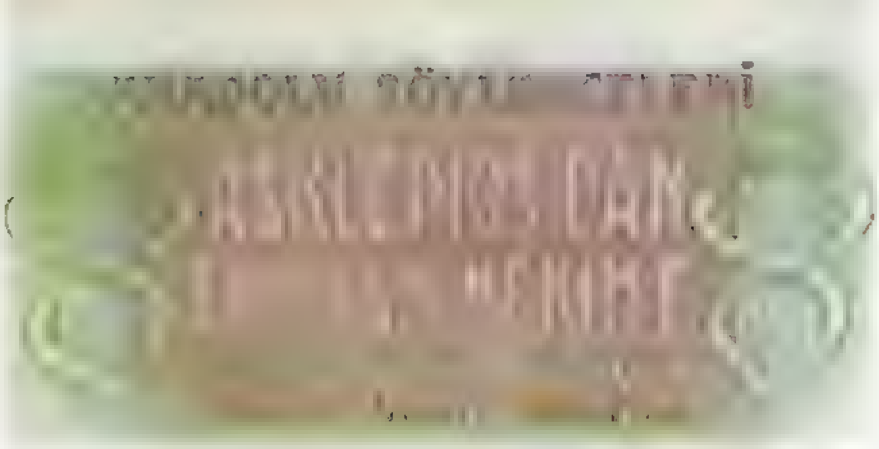

Yazan: Şehrazat KARAGÖZ **Resimleyen:** Nazan ERKMEN

Anadolu çağlar boyu bir çok uygarlığın beşiği olmuştur. Günümüzde bile yaşayan bazı halk inançları vardır ki, kökeni binlerce yıl öncesine dayanır. Bu inanışlar zaman içinde şekil değiştirse de özü hep aynı kalır.

Lokman Hekim adıyla bilinen ünlü söylence kişisini bazı halk ozanları türkülerinde anarlar. "Lokman Hekim gelse, yaram azdırır..." türküsünü çoğumuz duymuşuzdur.

Lokman Hekim'in öyküsüne geçmeden önce, Bergamalı sağlık tanrısı Asklepios'un başına gelenleri öğrenelim.

İlk çağlarda dünyanın en önemli tedavi merkezi Bergama'da bir Asklepion vardır. Asklepion, sağlık tanrısı Asklepios'un tapınak-hastahane niteliğindeki iyileştirme merkezlerine denir. Bergama'daki bu Asklepion'un ünü çok yaygındır. Akdeniz'in dört bir tarafından insanlar buraya şifa aramaya gelirler. Sağlık tanrısı Asklepios ve kızı Hygia, burada insanları sağlıklarına kavuşturmak için gece gündüz çalışırlar. Yalnız ilaçlarla değil, müziği ve diğer gösteri sanatlarını da kullanarak özellikle ruh sağlığı bozuk olanların tedavisini yaparlar. (Bergama'daki Asklepion'da bugün bile sağlam durumdan olan Tiyatro binası vardır.)

Asklepios, çevredeki şifalı suları, kaplıcaları, yararlı otları bilir ve ilaçlarını hep doğadan elde eder. Yine ilaç yapmak için ot toplamağa çıktığı bir gün, birbiri ile boğuşan iki yılan görür. Elindeki asayı aralarına atınca yılanlar sopaya sarılıverirler. Bu sahne resmedilerek günümüzde tıp biliminin simgesi olarak kullanılmaktadır.

Asklepios yalnızca hastalıkları iyi etmekle kalmaz, bilimsel araştırmalarla da uğraşır. Kan dolaşım sistemini ilk inceleyen kişidir. Gerekli olduğu zaman kişilere kan verilerek yaşamlarının kurtarılabileceğini o bulmuştur.

Asklepios'un pek çok kişiyi ölümden kurtarması, baş tanrı Zeus'un hoşuna gitmemiştir. Zeus, Asklepios'un bu yeteneğinden rahatsız olur, onu kıskanır. Üstelik "Ölümsüz olmak ancak tanrılara özgüdür..." diyerek insanların ölümden kurtarılmalarına karşı çıkar. Asklepios'u ortadan kaldırmaya karar verir. Asklepios, Zeus'un niyetinden habersiz, bir ilaç formülü üzerinde çalışırken, Zeus'un gönderdiği bir yıldırım demetiyle yanar. Ama elindeki ilaç formülü yanmaktan kurtulur.

Asklepios, Zeus şimşekleri üzerine göndermeden önce ölümsüzlüğe karşı bir ilaç geliştirmeye çalışmaktadır. Yanmaktan kurtulan kağıtta da bu ilacın formülü vardır. Fakat yanmaktan kurtulan kağıt, doğanın yok edici etkisinden kurtulamaz. Yağan yağmurlarla birlikte kağıdın üzerindeki mürekkepler eriyip toprağa karışır. Bir süre sonra burada bir bitki yeşerir. Günümüzde, sağlık açısından ne denli önemli olduğu saptanan **sarmısak** bitkisidir bu.

Tarihle masalın içiçe olduğu çok eski devirlerde olur bunlar. Fakat, Bergamalı Asklepios'un başına gelenler, binlerce yıl sonra Adana Çukurova'da Lokman Hekimin de başına gelir...

Lokman Hekim herkesin sevdiği, saydığı ulu bir bilgindir. Doktorların doktoru diye anılır. Gece gündüz demez, yağmur çamur demez, kim hastalansa yardımına koşar. Hastalarının yanında olmadığı zaman bilin ki ilaç yapmakla uğraşıyordur.

Ama insanları iyileştirdiği halde ölüm denen belaya karşı çaresiz olmak canını müthiş sıkar. Kendi kendine, 'ölümü de yeneceğim' diye hırslanır ve 'bir yerlerde bir otu olmalı bunun, bulup ilacını yapacağım' diye düşünür. Açar kara kaplı defterini. Defterinin bir yerinde 4 ölümsüzlük otu'ndan söz ediliyordur. Okur okumaz otu bulmak için yola koyulur.

Lokman Hekim doğadaki her bitkiyi tanır, hangisinin hangi hastalığa iyi geleceğini bilir.

Böylece dağ tepe dolaşıp ölümsüzlük otunu aramaya başlar. Taa Adana dolaylarına, Çukurova'ya kadar gelir. Burada yorgunluktan bitkin bir halde, bir ağacın altına uzanır. O sırada bir ses duyar. Etrafına bakınır. Hiç bir şey göremez. "Rüzgardı herhalde" diye düşünürken, tekrar aynı sesi duyar. Etrafına daha dikkatli bakar. Uzaklarda hiç tanımadığı bir ot farkeder. Ot, "ben ölümsüzlük otuyum beni al, yapraklarımdan ilaç yap" demektedir.

Hemen bitkiyi koparıp, kara kaplı defterinin arasına koyar. Dönüş için tekrar yola düşer.

Bu sırada her şeyi gören tanrı onu izlemektedir. Tanrı, insanların ölümsüzleşmelerini istemez. Bu yüzden melek Cebrail'i Lokman Hekim'in yanına gönderip otu yok etmesini ister.

O sırada Lokman Hekim, Ceyhan ırmağı üzerindeki Misis köprüsü üzerinde durup akan suya bakmaktadır. Melek Cebrail usulca Lokman Hekim'in yanına yaklaşır. Ama kim olduğunu söylemez. Lokman Hekim bu! Hiç gelenin kim olduğunu anlamaz mı?

Melek, Lokman'ın kuvvetli sezgilerinden korkar. Bir an önce otu alıp kaçmak ister. Kara kaplı deftere doğru bir hamle yapar. Lokman Hekim'in bir anlık gevşekliği kara kaplı defterin dağılmasına ve sayfaların uçuşarak Ceyhan nehrinin sularına karışmasına neden olur. Bu arada ölümsüzlük otu da kaybolur.

Bu konuyla ilgili başka söylenceler de vardır. Bunlara göre, Tanrı Lokman Hekim'e ölüm cezası verir. "Ancak yedi kartalın ömrü kadar yeryüzünde kalacaksın" der. Lokman Hekim, bu yüzden yumurtadan çıkan kartalları sırasıyla yanına alıp onları uzun süre yaşatmaya çalışır. Fakat ölümlerini önleyemez. Zaman geçip de yedince kartala sıra geldiğinde, Lokman Hekim bu kuşa "lübed" adını verir. Lübed, uzun süre

anlamına gelen bir sözcüktür.

Fakat Lokman Hekım, lübedı bulamaz. Her yanı arar Sonunda bir vadının dibinde, yarı ölü bir halde kartalı bulur. Ne kadar çaba gösterse de, lübedı yaşatamaz Kartalın ardından Lokman Hekım de gözlerini kapatır.

Lokman Hekim'in mezarı Tarsus'tadır. Yöre halkı ondan sevgi ve saygı ile sözeder.

GÜZEL TÜRKÇEMİZ

BİR OLSANIZ NE DERMİŞİ?

Tolga okulda arkadaşlarıyla konuşuyordu. İçlerinden biri "Biliyor musunuz, Doğan Kardeş bir de gazete yayınlıyormuş." dedi. Tolga'nın aklına birden yayın-yayım sözcüğü takıldı. Arkadaşı bu iki sözcüğü birbirine mı karıştırıyordu? Hemen sözlüğü açtı ve yayımlamak sözcüğünün karşılığını buldu:

"Dinlenecek, görülecek, okunacak şeyleri radyo, televizyon ya da basılı materyaller aracılığıyla yaymak." Türkçemizde "yayınlamak" diye bir fiil yok. Çünkü yayın sözcüğü, "Basılıp satışa çıkarılan kitap gazete ya da radyo ve televizyonla halka sunulan şey" anlamında kullanılıyor.

O halde, "Doğan Kardeş bir de gazete yayımlıyormuş" demesi gerekirdi.

SİZ OLSANIZ NE DÜŞÜNÜRSÜNÜZ

Müzik dersinde öğretmen "Kim bize piyano çalar?" dedi. Ali çok güzel piyano çalmasına rağmen utandığı için parmak kaldırmadı. Bu durumda:

— Ali çekingendir

— Ali çekimserdir.

Ne yazık ki bu iki kelime bir birine karıştırılır. Çekimser olmak, taraf tutmamaktır. O halde Ali çekingendir.

BİLİYOR MUSUNUZ?

Bir haberin "5 N" ilkesine göre verildiğini biliyor musunuz?

1- Ne, Kim?
2- Ne zaman?
3- Nasıl?
4- Niçin?
5- Nerede, nereye, nereden?

Örneğin: Arda dün eline top alıp, antrenman için bahçeye çıktı.

BİYOLOJİK BİLGİSAYAR

İnsan beyni çok büyük bir bilgisayardan daha karmaşıktır. Henüz tüm yetenekleri keşfedilememiştir. Milyonlarca beyin hücresi (bunlara nöron denir) bizim tüm hareketlerimizi düzenler ve yönetir. Uyumamız beynimizin çalışmasını aksatmaz. İnsan yaşamı boyunca, beyin hücresi şirketi milyon kere milyon bilgi depolayabilir. Yani öğrenebileceğimiz şeylerin sınırı yoktur.

Gelin bu kez de nöronların kendileriyle ilgili bilgileri depolamalarını sağlayalım, beynimizi tanıyalım.

Asıl beyin: İnsan beyninin diğer hayvanlara göre en gelişmiş bölümüdür. Bu bölüm düşünmemizi, bilgileri unutmayıp depolamamızı, karmaşık düşünce işlemlerini yapabilmemizi sağlar. Beynin diğer bölümlerine, ne yapılması gerektiğini bu bölüm bildirir.

Beyin zarı: 3 mm kalınlığında gri renkli buruşuk katmandır. Asıl beynin dış yüzeyini oluşturur.

Beyincik: Asıl beynin gerisindeki bu kısım, kendiliğinden yani biz farkında olmadan yapılan işlerden sorumludur. İç organlarımızın çalışması beyincik'in sorumluluğundadır.

Beyin sapındaki ağsı tabaka ve soğancık, kalp atışlarını, kan basıncını, nefes alıp verişi, yutkunmayı kontrol eder.

Talamus, asıl beyin ile omurilik arasındaki haberleşmeyi sağlar. Hipotolamus, beyinde talamusun altındaki bölüm, yaşam için önemli olayları denetler: Açlık, susuzluk, vücut ısısı, cinsellik ve uyku gibi.

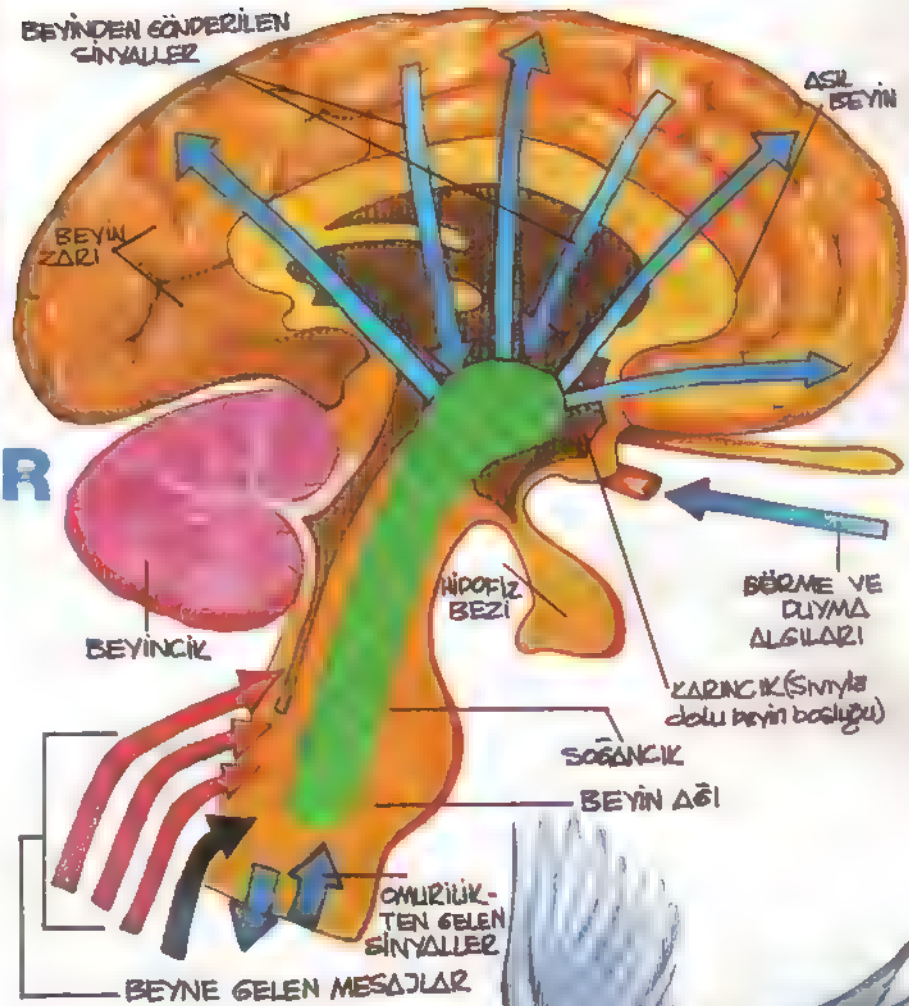

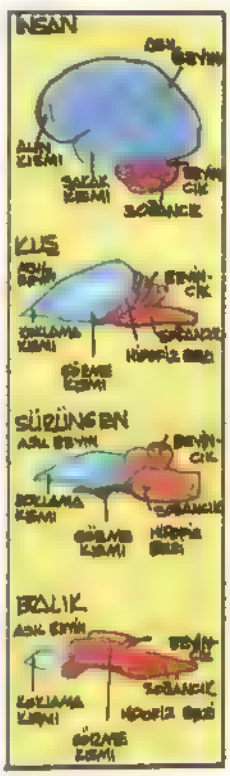

HEY GÜNEŞ

Yazan: Elvan Pektaş DENİZ

Resimleyen: Mehmet SEVİNÇ

Bir martıydı o, bembeyaz tüylü, keskin gözlü. En sevdiği şey, karnını denize değire değire uçmaktı. Acıktığında, suya yakın yüzen balıkları yakalamaksa çok kolaydı. Neredeyse çocuk oyuncağı. Yakalayıp yediği balıklar için üzülmediği söylenemezdi ama başka çaresi yoktu. Kendi elinde olmayan nedenlerden o bir martıydı ve diğer tüm martıların da elinde olmadığı gibi o da balık yerdi. Onun için balıklar konusunda pek fazla düşünmemeyi yeğliyordu. Balık yemesi, onun balıkları ve denizde yaşayan diğer hayvanları sevmediği anlamına gelmiyordu. Tam tersine bayılıyordu onlara, özellikle de balıklara. Çok lezzetliydiler çünkü Şey, tabi sevgisi bundan daha önemli sebeplere dayanıyordu, aynı denizi paylaşıp, aynı denizde yaşamak gibi. Bir gün annesine,

- Bu deniz olmasaydı ne olurdu? diye sormuştu. Annesinin yanıtı ise kısa ve netti.

- Biz de olmazdık, demişti.

Martı, deniz varolduğu için mutlu olmuştu birden. O günden beri de karnını denize değirerek uçma oyunu daha bir önem kazanmıştı. Doğrusu bu oyunu kumda ya da toprakta oynamayı düşünemiyordu. Herhalde karnı çok acırdı.

Yeni bir oyun keşfetmişti. Denizle kumsalın birleştiği çizginin üstünde uçmak çok eğlenceliydi. Hele bir de deniz dalgalıysa bayılıyordu bu oyuna

Çizgi tutturmaca oynadığı bir gun gözüne, kumsalda duran bir yıldız ılıştı. Yıldızlar, ya gökte ya denizde olurlardı. Birincilerine sadece yıldız, ikincilerine ise denizyıldızı denilirdi. Acaba bilmediği üçüncü bir yıldız türü daha mı vardı? "Kumsal yıldızı." I-ıh, bunu pek sanmıyordu. Çünkü böyle bir şey olsa daha önceden duyardı. O zaman bu yıldız ya gökten düşmüştü ya da denizden çıkmıştı. Bunun hangisinin doğru olduğunu öğrenmenin en iyi yolu da yanına gıdıp kendisine sormaktı. Yıldızın yanına geldiğinde, sesini duyurabilmesi için sorusunu bir kaç kez yinelemesi gerekti. Martının sorusunu duyunca da,

- Tabi ki denizyıldızıyım. Gerçi öylesine ışıklar saçabilmek uğruna gökteki yıldızlardan biri olmayı yeğlerdim ama seçme şansım yok sanırım, diye yanıtladı yıldız.

- Peki burada yani denizin dışında ne işin var?

- Kıyıya çok yakın yüzüyordum. Yüzerken, yüzerken uyuya kalmışım. Uyandığımda da sular çekilmiş olmalı ki kendimi kumsalda buldum.

- Suların çekilmesi de ne demek?

- Sebebini ben de tam bilmiyorum ama benim tahminim, şu günlerdeki sıcaklar dolayısıyla buharlaşma çok oluyor ve deniz suları da buharlaşınca çekiliyor.

- Çekiliyor mu? Bak bunu sevmedim hiç Bir gun buharlaşa buharlaşa ya deniz biterse?

Denizyıldızı da bunu hiç düşunmemişti.

- Biter mi dersin? dedi martıya.

- Bitmesin, bitmemeli, dedi çare

siz bir tavırla martı. Biterse biz de olmayız çünkü. Deniz olmadan bizler yaşayamayız.

- Bunu bana değil, güneşe söyle, diye yanıtladı denizyıldızı.

- Güneşe mi?

- Tabı. Bu ısıyı dünyamıza gönderip, denizin buharlaşmasına sebep olan o.

- Güneş, dedı martı, bir şeyler düşunerek. Tabı ya güneş.

Bunu der demez de uçmaya hazırlandı. Denizyıldızı.

Hey, nereye? diye seslendı arkasından

- Güneşe, dedı sakin bir sesle martı.

- Güneş mi? Bu uzun yolculuğa çıkmadan önce lütfen denize dönmeme yardım et

Martı, kendısinden istenıleni yaptı, sonra da kararlı bir şekılde güneşe doğru uçmaya başladı. O güne kadar hiç yükselmediği bir noktaya ulaştığında kararlılığı da tükenmişti. Yorgun kanatları ağrıyınca denize doğru bıraktı kendini, uçmaktan çok düşmeye yakın bir hızla.

Ertesi gün dınlenıp tekrar denedı güneşe ulaşmayı ama bir önceki günden çok daha fazla yükselemedı. Başka bir yol bulmalıydı. Bu da güneşle konuşmak olabilirdi. Kumsaldan, kanatları belinde kızgın bir tavırla,

- Hey güneş, diye seslendi ama yanıt gelmedi. Demek ki bu da çözüm değıldı. Kanatlarını güneşın önüne gererse, güneş ışınlarının deniz suyuna değmesine engel olabilırdi belki. Eğer bunu başarırsa, güneş suyu ısıtmaz, su da buharlaşmazdı. Kendinden emin, gerdi kanatlarını güneşin önüne ama sağdan soldan güneş ışınları gene de kaçmayı başarıyordu... Bir dolu şekılde denedi kanatları ile güneşi engellemeyi ama gene olmadı.

Üzgün bir tavırla denize bata çıka uçtu. Biraz denizden su içti, tam suyu yutarken birden,

- Ne yapıyorum ben, dedı kendı kendine. Denizin suyunu eksiltiyorum

Denizin suyunu içmemeliydi. Sırf o mu, kimse içmemeliydi. Bunu da ancak o sağlayabilirdi, evet o. Acele ile kıyıya uçtu. Orada kendısine, üstüne tüneyecek yüksekçe bır kum tepesi buldu. Kanatlarını gözüne siper edip, kim denızın suyunu içiyor, kim içmiyor diye gözlemeye başladı. İçen birılerini gördüğünde de,

- Hey sen, alnı gri beneklı martı, ıçme denızin suyunu, bıtırıyorsun, diye seslenıyordu.

Hıç kımse, onu denizin suyunun bıtmeyeceğine inandıramadığı ıçın hala o kum tepesında tünemekte, bir kuşlara, bir güneşe seslenmekte,

- Hey güneş, ışınlarını buraya gönderme

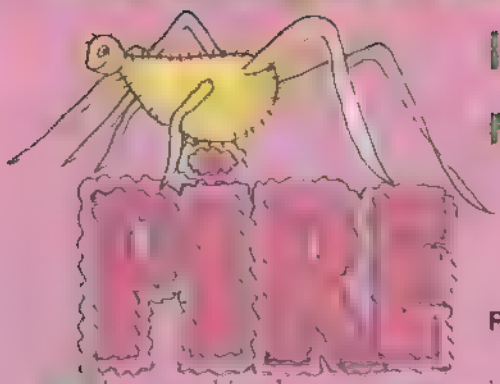

İSPANYOL HALK MASALI

Resimleyen: Ateş SUNAY

Bir varmış, bir yokmuş, zamanın birinde İspanya'da bir kral varmış. Kral, gülüp eğlenmeyi ve halkının türettiği espirileri pek severmiş. Ama yaz geçemediği birtcık eğlencesi bilmecelermiş.

İşte bu krala, bir gün oda hizmetçisi elbiselerini giydiriyormuş. (Krala bakın elbiselerini hizmetçisi giydiriyor.) Bu sırada kralın yeleği kayıp yere düşünce, bir pire yeleğin yakasında saklandığı güvenli yerden atlayıp kralın üzerine konmuş.

Kral, göz açıp kapayana dek, pirenin üzerine elini kapatıp ezmeye başlamış. "Bir pire! İspanya kralının bir piresi olduğunu kim bilir? İnanılmaz bir olay. Bu pireye önemsiz bir şeymiş gibi davranmamalıyız. Kralın üzerinde yaşayan pire kralara yakışır olmalı. Anladın mı, sevgili hizmetçim? Bunun için ne yapman gerektiğini düşün."

Hizmetçi kuş beyinli bir adammış. Krala elbiselerini giydirebilir ama düğme dikme veya kurdela bağlama işini yapamazmış. Kral pireyi avucunun içine alarak, "O benim" demiş ve yeniden kahkahalarla gülmeye başlamış. "Bu pireyi, bir keçinin, yok bir öküzün, yok yok bir filin beslenebileceği büyüklükte bir kafeste besleyeceğiz. Anormal şekilde büyütmeliyiz. Uygun büyüklüğe geldiği zaman onu öldüreceğim ve derisinden tef yapacağım. Prensesim, kızım tef eşliğinde dans edecek.

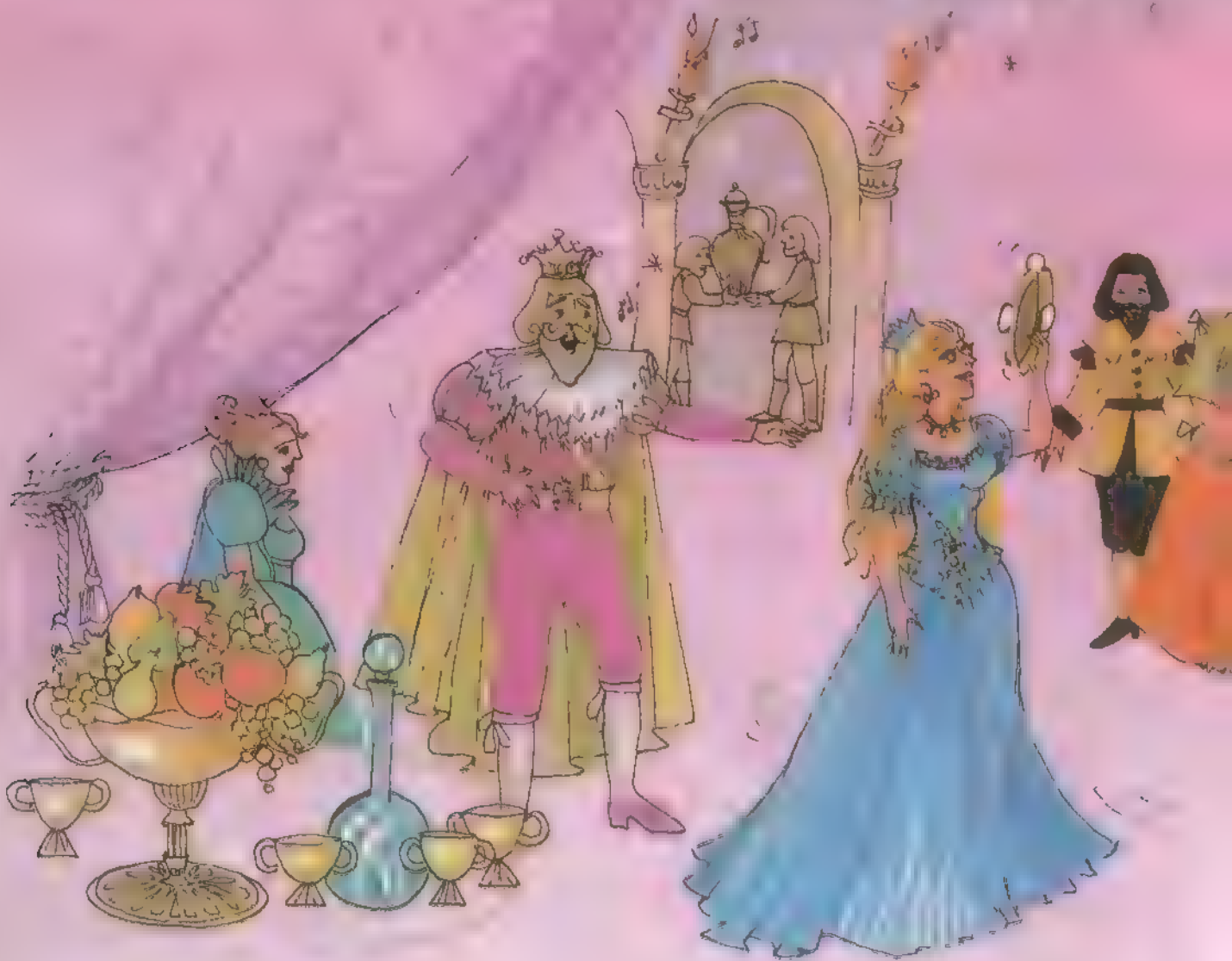

Sonra da bundan güzel bir bilmece türeteceğim. Herhangi bir damat adayı gelip de bu bilmeceye doğru cevap verirse, kızım onunla evlenecek. Krallara layık bir bilmece olacak bu. Bundan sonra da bu pirenin adı Felipa olacak. Ne dersin?"

İçinden kralın çıldırdığını düşünen hizmetçi her şeye rağmen, "Pek uygundur majesteleri" diye yanıt vermiş ve Felipa için uygun büyüklükte bir kafes aramaya gitmiş.

Uygun bir kafese yerleştirilmesinden iki hafta sonra, pire bir fare kadar büyümüş. Bir ay sonunda ise, fare yiyebilecek kedının büyüklüğüne ulaşmış. Üçüncü ayın sonunda kedi kovalayabilecek bir köpek kadar olmuş. Ve üçüncü ayın sonunda, bir inek boyutuna gelmiş.

Sonunda kral, Felipa'nın öldürülmesini emretmiş. Öldürülen pirenin derisi yüzulup kurutulmuş ve bu deriden tef yapılmış. Tüm İspanya'nın en güzel tefi.

Prenses adı İsabel olmasına rağmen, daha uygun olduğu için Belita diye çağrılır olmuş. Belita, Felipa'nın derisinden yapılan tefle çok güzel danslar etmeyi öğrenmiş. Kral ise, bu bilmece türetip bunu şarkı haline getirmiş. Saraya ne zaman bir damat adayı gelse, prenses bu şarkıyla dans edecek ve bilmeceye doğru yanıt verilmesi beklenecekmiş.

"Belita-Felipa dans ederler birlikte

Belita-Felipa yanıt verilmeli kısa vakitte

Tanır mısınız hayvanlar dünyasından Felipa'yı?

Doğru yanıt verirseniz, alırsınız Belita'yı..."

İspanya'dan, Portekiz'den, Fransa ve İtalya'dan prensler, dükler gelmiş. Onlar, kralın oda hizmetçisi gibi kalın kafalı olmadıklarından, ortada bir şaka olduğunu anlamışlar. Tef hayvan derisinden yapıldığına göre, bilmecenin yanıtının, derisinden yararlanılan hayvanın adını vermek olduğunu düşünmüşler. İlk gelenlerden bir prens "Bu keçi derisinden, Majesteleri" diye yanıt vermiş. Bir dük ise vereceği yanıtın doğruluğundan emin olduğunu belirterek, "Tef koyun derisinden..." demiş. Prenses gülmemek için kendisini zor tutarken, kral kükrer gibi bağırmış: "Gene yanlış!"

Gelip gidenlerden, koyun ve keçi yanıtı dışında bir şey çıkmayınca, kral sıkılmış. Bilmecenin artık bilinmesini ve prensesin de evlenmesini istemiş. Bunun için işe biraz daha heyecan katıp, gelip de doğru yanıt veremeyen damat adaylarının asılacaklarını duyurmuş.

Bu duyuru talipli prens ve dukların gelişini durdurmuş. Fakat çok uzaktaki Kastilya yöresinden bir çoban, bir prensesle evlenmenin çok güzel bir şey olabileceğini düşünmüş. Çoban genç bir adammış, ama pek akıllı sayılmazmış. Saraya gidip kendını denemeye karar vermiş. Küçük kardeşi Manuelito'ya "Sen koyunlarla keçilerle aklını bozmuşsun. Ben kralın sarayına gidiyorum." demiş.

Fakat annesi, "Oğul, sen cahil bir adamsın. Okuma yazma bile bilmezken bilmeceyi nasıl çözeceksin? Gitme, asılırsın..." demiş.

Çoban kararlıymış. Hiç bir şey onu durduramamış- asılma korkusu bile. Sonunda annesinin kendisi için pişirdiği pideyi almış ve annesi arkasından dualar okurken yola düşmüş.

Küçük siyah bir karınca tarafından durdurulduğunda, çok da yol almamış henüz, "Efendim," demiş karınca, "Cebinde, kralın sarayına beni de götür."

"Karınca kardeş, cebime giremezsin. İçinde, sabah kahvaltıda yiyeceğim bir pide var. Yürümekten ayakların kirlenmiş, yiyeceğimi kirletirsin."

"Anlıyorum. Şimdi ayaklarımı ovalaya sileceğim ve söz veriyorum, pidenin üzerine adımımı bile atmayacağım."

Böylelikle, karıncayı cebine koyan çoban yoluna devam etmiş. Bir süre sonra, rastladığı bir hamamböceği "Efendim, kralın sarayına cebinde ben de gideyim." diyerek yolunu kesmiş.

"Böcek kardeş, sen cebime giremezsin. İçinde tek yiyeceğim olan bir pide var. Ve söyler misin kim, yiyeceğinin üzerinde bir hamamböceğinin yürümesini ister?"

"Cebinde ayaklarımı kapatır, pidenin yanına bile yaklaşmam."

Böylece çoban onu da cebine almış. Kuçuk gri bir fare kendisine bağırdığında, çok az bir yol yürümüş henüz. Fare de diğerleri gibi, "Efendim, kralın sarayına, cebinde ben de gideyim." demiş.

Çoban kafasını sallayarak, "Fare kardeş hem cepte taşımak için irisin hem de ağzının kokusundan hoşlanmıyorum. Üstelik kahvaltıda ye-

meyi düşündüğüm pidemi kokutacaksın."

Fare dil döküp tatlı sözler söylemiş ve "Pideni niçin şimdi yemiyorsun? Kahvaltını şimdiden yapmış olursun..." demiş. İkna olan çoban oturup pidesini yemiş. Karıncaya bir küçük ekmek kırıntısı, hamam böceğine biraz daha büyükçe bir kırıntı, fareye ise büyükçe bir parça vermiş. Sonra da cebindeki üç yaratıkla birlikte kralın sarayına doğru yolculuğunu sürdürmüş.

Kralın sarayına ulaştığında, dehşet içinde kalıp korkmuş. Bir ağacın altına oturup cesaretinin artmasını beklemiş.

"Niçin bekliyorsun?" diye bağırmışlar, karınca, hamamböceği ve fare.

"Bir bilmeceye doğru yanıt vermeliyim. Eğer bilemezsem asılacağım. Dünyanın güzelliklerini son bir kez doya doya izleyebilmek için bekliyorum."

"Bilmece nedir?"

"Felipa denen bir danstan sözedildiğini duymuştum..."

Haydi devam et. Yardım edeceğiz sana. Acele et ama, cebinin içi çok sıcak oldu, piştik."

Çoban tekrar saraya yönelmiş. Kapıdaki bekçi bizimkini teşrifatçıya, teşrifatçı gelenleri krala sunmakla görevli takdimciye göndermiş. Kral, bizim çobanı görünce, kafasını sallamış ve "Yaşamak yaşamamaktan iyidir. Ailene geri dön." diye uyarmış. Çoban, akılca yoksul da olsa inatçılıkta oldukça zenginmiş. Bilmeceye yanıt vermekte ısrar etmiş. Böylelikle prenses gelip tef eşliğinde dansına başlayınca, kral da gülümseyerek bilmece şarkıyı söylemiş:

"Belita-Felipa dans ederler birlikte,

Belita-Felipa cevap verilmeli kısa vakitte.

Tanır mısınız hayvanlar dünyasından Felipa'yı?

Doğru yanıt verirseniz alırsınız Belita'yı."

Çoban üzerine doğru yürüyüp, tefi prensesin elinden almış. Dikkatle derisine dokunmuş. Kendi kendine: "Koyun veya keçi derisi olsa bilebilirim. Ama bu hiç birisi değil." diye düşünmüş..

"Tahmin edemiyor musun?" diye fısıldamış cebinden, hamamböceği.

"Hayır." demiş çoban.

"Dışarı çıkmama izin ver." demiş küçük karınca: "Belki de ne olduğunu sana söyleyebilirim. "Çoban cebini hafifçe aralamış ve karınca görünmeden dışarı çıkmış. Tefin üzerine tırmanmış ve geriye dönüp fısıldamış: "Benim aptal olduğumu zannedebilirsin. Bu büyüklükte olanını hiç görmememe rağmen, pire derisi olduğundan eminim."

"Bütün gün bekleyemeyiz..." diye bağırmış kral: "Felipa kimdir?"

"Bir pire..." demiş çoban.

Saraydaki herkes telaşlanmış. Prensesle çoban evlenebilir miymiş?

"Bir çobanla evlenmek istemiyorum..." demiş prenses.

"Nasıl olabilir?" diye sormuş kral.

"Ben de evlenmek istemiyorum..." demiş çoban

Çobanın kendisiyle evlenmek istememesine memnun olan prenses,

"Dile benden ne dilersen..." demiş

"Benden isteyeceğin şeyi de yapacağım." demiş kral.

"Uzun, çok uzun bir yolculuk sonunda, hem de yürüyerek geldim" demiş çoban. "Eve dönebilmek için, bir araba isterim."

"Ve arabayı çekecek iki öküz iste." diye fısıldamış hamam böceği.

"Ve arabayı çekecek ikı öküz." diye yüksek sesle tekrarlamış çoban.

"Ve ben ne verebilirim size?" diye sormuş prenses.

"Cebini altınla doldurmasını iste" diye fısıldamış fare.

Bu isteği de yüksek sesle söyleyen çobana gülerek bakmış herkes, "Ne kadar az şey istiyor." diye düşünerek.

Kralın seyisi, öküzleri ve arabayı getirir; hazine bakanı da altın kesesini hazırlarken, çobanın cebindeki fare kumaşı kemirerek bir delik açıyormuş. Altın keseleri getirilip cebine boşaltıldığında, çobanın giysisinin içi ayaklarından başlayıp omuzlarına kadar altınla dolmuş.

Cebin bu kadar çok altın alabilmesine şaşıran kral, "Ne kadar çok..." diye söylenmiş.

Çoban tüm giysisi altınlarla dolu olarak arabasına binip evinin yolunu tutmuş. Evine ulaştığında kendisi gibi bir çobanın kızıyla evlenmiş. Kız ömrü boyunca çalışmamış. Bütün gün sallanan bir koltukta oturup, serinlemek için yelpaze sallamış. Ve bu tür yaşantıyı sevenlere göre, çok hoş bir yaşam sürdürmüş.

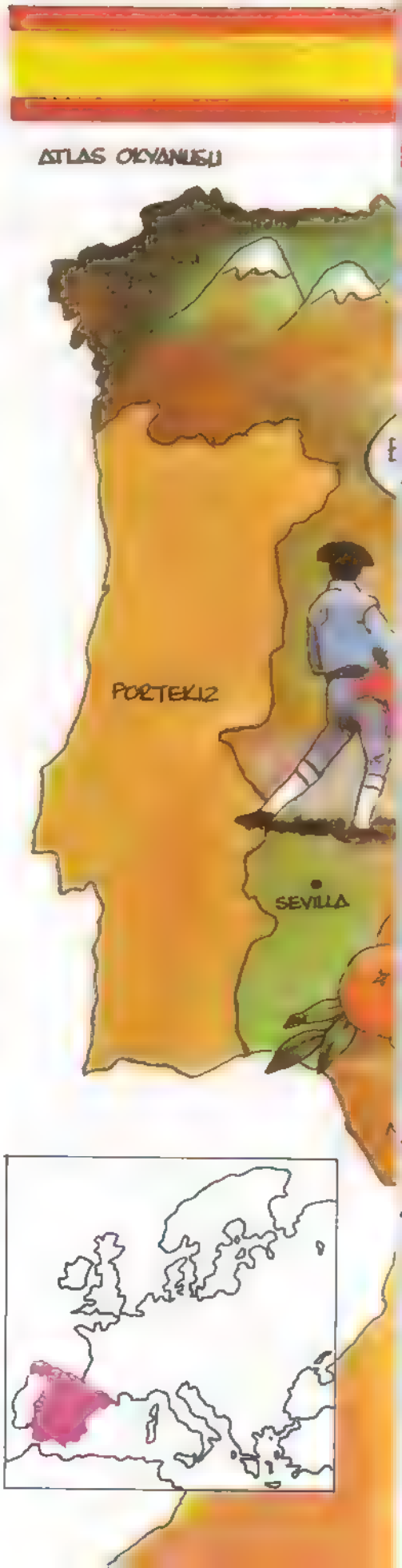

İSPANYA

Nüfusu: 38 milyon 602 bin

Yüz ölçümü: 504 bin 782 bin km kare

Başkenti: Madrid (nüfusu: 3 milyon 272 bin)

Para birimi: Peseta

İspanya, İber yarımadası üzerindedir. Yüksek Pirenne dağları, İspanya'yı Avrupa'nın diğer ülkelerinden ayırır. Bu dağları geçmek güç olduğu için, Avrupa'nın diğer ülkelerine ulaşım denizyoluyla sağlanır. İspanya'nın hem Atlantik okyanusuna hem de Akdeniz'e kıyıları vardır. Yarımadanın orta bölümü Meseta diye adlandırılan yüksek bir platodur. Plato, yazın çok sıcak, kışın ise aksine çok soğuktur.

İklim: İspanya'nın Akdeniz kıyılarında yazlar sıcak ve kurakdır. Kışın ise çok yağışlı olur. Fakat tatilciler için yıl boyu hoş bir güneş vardır. Ülkenin iç kesimlerinde de, yazlar çok sıcak ve kurakdır. Atlantik kıyıları ise daha serindir ve yıl boyu yağışlı olur.

Turizm: Ülkenin en önemli gelir kaynaklarından biridir. Özellikle Akdeniz kıyıları, dünyanın dört bir yanından gelen tatilcilerle doludur. Ayrıca Pireneler'de ve ülkenin en yüksek dağı olan Sierra Nevada'da, dağ turizmi yapılır. Kanarya adalarındaki volkanlar, İspanya'nın Araplar tarafından işgal edildiği yıllardan kalan yapılar, saraylar, katedraller, İspanya'nın büyük imparatorluk döneminden kalan anıtlar da turistlerin ilgisini çeker.

İspanya zeytin üretiminde dünya birincisidir. Ülkede üzüm üretimi ve şarapçılık da gelişmiştir. İspanya'nın en önemli dış satım ürünü portakaldır. Fakat sanayii Avrupa'nın diğer ülkelerine oranla daha az gelişmiştir. Tekstil, deri giyim eşyaları, kimya başlıca sanayiini oluşturur.

İspanya'da bir zamanlar büyük bir imparatorluk vardı. Beş yüz yıl önce İspanyol kaşifler dünyanın o dönemde bilinmeyen çeşitli yerlerini keşfettiler. Oraları zaptettiler ve sömürgeler oluşturdular.

15. yüzyıldaki bu imparatorluk, zengin, güçlü ve büyüktü. Sonradan nasıl olduysa zayıfladı ve çöktü.

İspanya'nın Amerika kıtasının orta ve güney kısımlarında, kuzey Afrika'da, Filipinler'de bir zamanlar sömürgeleri vardı. Fakat 1820'li yıllarda İspanya İmparatorluğu topraklarının büyük kısmını kaybetti.

1931 yılında İspanya'da cumhuriyet kuruldu. 1936 yılından 1939 yılına kadar ülkede bir iç savaş vardı. Daha sonra general Franko liderliğinde bir diktatörlük oluştu. Franko 1975 yılında öldüğü zaman, İspanya'da yeniden krallık kuruldu. Fakat, şimdiki kralın yetkileri çok az.

7. SANAT

SİNEMADA TÜRLER

Yazan: Seçil BUKER

Tür ne demek? Ortak özellikleri olan bir küme filmi tür olarak adlandırıyoruz. Bitkileri de hayvanları da ortak özelliklerini göz önüne alarak kümelendirmiyor muyuz? Tek hücreli bitkiler, yüksek bitkiler gibi. Yalnız tek hücrelilerin tümü ya da yüksek bitkilerin tümü birbirlerine tıpatıp benzemiyor. Örneğin tek hücreli bitkiler bakteriler, suyosunları diye ikiye ayrılıyor. Bakteriler ya da suyosunları tekhücreli bitkilerin alt türü. Sinemada da aynı şey oluyor. Benzer konuları, benzer biçimlerle anlatan filmleri kümelendiriyoruz. Kovboy filmleri, korku ve bilim-kurgu filmleri, seruven filmleri, gulduru filmleri, polis filmleri gibi. Polis filmlerinde bir polis ya da dedektif bir cinayeti, bir soyguncu aydınlatmaya çalışır. Bu tür filmlerde yönetmen olayla yakın ilgisi olan kişileri tanıtır, ipuçlarını sergiler. Filmi izlerken filmin kahramanı polis ya da dedektifle birlikte biz de olayı çözmeye çalışırız. Olaylar gelişir, gerçek katilin ortaya çıkmayacağından kuşkulanırız. Gerilirız, gerilirız. Sonunda olay çözülür. Suçlular yakalanır. Polis filmleri bir tür. Amerika'daki gangster çevrelerini anlatan gangster filmleriyse polis filmlerinin alt türü. Bu filmlerin polis filmlerinden farkı şudur: Gangster filmleri olayları anlatmakla yetinmez. Gangsterlerin belirli koşullarda nasıl gangsterliğe itildiklerini de anlatır. Açıkçası ganster filmlerinde olaylar kadar kişiler de önemlidir, kişilerin özel durumları da önemlidir.

Bitkileri, hayvanları kümelendirmek çok kolay. Bakteriler ile suyosunlarını birbirlerinden kesin çizgilerle ayırabiliyorsunuz. Oysa filmleri böylesine kesin çizgilerle ayırmak oldukça güç. Dilerseniz bu kez kovboy filmlerini ele alalım.

Kovboy filmlerinde keskin nişancı kovboylar, kızılderililer, kovalamalar, sokak ya da barlarda silahlı eylemler, şerifler vardır. Bu filmler Avrupa'dan kalkıp Amerika'nın doğusuna göç eden insanların batıya yerleşmelerini anlatır. Türün İngilizce adı "western". Bu sözcük batıya özgü, batılı anlamına gelir. Buradaki batı, Kuzey Amerika'nın batısıdır. Batıya doğru yayılmaya çalışan bu insanlar karşısında pek çok engel vardı. Bu engellerden birisi de Kızılderililer. Bundan dolayı kovboy filmleri Kızılderililerle kahraman kovboyun savaşıdır bir bakıma. Kovboyun karşısında yalnızca Kızılderililer yoktur. Onun karşısına her an haydutlar, kötü adamlar çıkabilir. Ama olsun kahraman kovboy tüm güçlüklerin üstesinden gelebilir, çünkü o güçlüdür, iyi nişancıdır. Üstelik onu çok seven bir sevgilisi, dostu ve atı vardır.

Kovboy filmleri başka özellikler de taşıyabilir. Örneğin John Ford'un **Stagecoach** (Cehennemden Dönüş) adlı filminde kovboy filmlerindeki tüm öğeler vardır. Kızılderililer, kovboylar, şerifler, yolcu arabaları, saldırılar, vb. Ama Ford tüm bunları anlatırken karakterlerin birbirleriyle ilişkilerini, dayanışmalarını sergiler. Karakterlerin ruh durumlarını ortaya çıkartır. Toplumsal sorunlara değinir. **Cehennem Dönüşü** yine de kovboy filmidir. Çünkü filmde türe özgü nitelikler ağır basar. Biz filmleri türlere ayırmak için elimizde çok kesin çizgiler olmadığını göstermek istedik.

"Adalet dağıtan kovboy" izleyicileri de yönetmenleri de etkiler. İzleyiciler kovboyun "blue jean" pantolonunu giyerler. İtalyan yönetmen Sergio Leone "spagetti" kovboylar üretir. Kovboy filmi Amerika'ya özgü. İtalyan yönetmen bu türü seçince insanlar biraz da şaka olsun diye bu alt türe "spagetti kovboy filmi" adını taktılar. Ünlü ozan Behçet Necatigil ise kovboy filmleriyle ilgili düşüncelerini şöyle dile getirir:

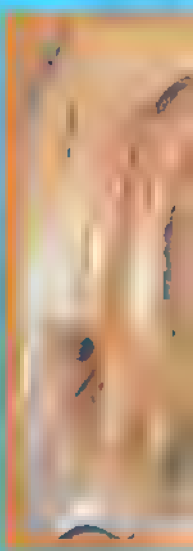

▲ *Ortak özellikleri olan bir küme filmi tür olarak adlandırıyoruz. Yukarıdaki film, bilim kurgu filmlerinin en ünlü örneklerinden biri: Yıldız Savaşları I. Bu geveze robot, filmin baş oyuncularından biriydi, hatırlıyor musunuz?*

Şarkı, çalgı, gürültü
Kavga, yumruk, tabanca
Yaşa, vur-kır sesleri
Çın çın öter salonda
Sahneler basit mi basit
İncelik yok mu yok
Kötüler ceza yer en sonda
Adalet var, iş onda
Hak hukuk dağıtma yeri
Kovboy filmleri

Ozan kovboy filmlerinin özelliklerini ne güzel dile getirdi, değil mi? Bizim daha önceki yazılarımızda sözünü ettiğimiz canlandırma sineması için ortak özellikler sıralamak olanaksız. Canlandırma türü içinde

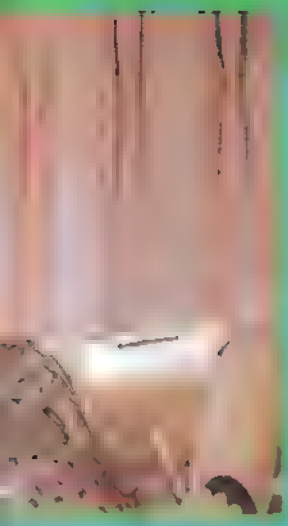

▲ *Kovboy filmlerinde keskin nişancı kovboylar, kızılderililer, kovalamacalar vardır. Nevadalı Kız adlı bu filmin oyuncusu da, pusuya yatmış düşmanlarını ararken epey tedirgin görünüyor*

▲ *Korku filmlerinde, filmin kahramanıyla birlikte biz de gerilirsiniz. Bazanda korku çığlıkları atarsınız. Geçtiğimiz yıllarda sinemalarda gösterilen 13 Cuma adlı bu filmde oyuncunun yüzündeki dehşet ifadesini görüyor musunuz?*

polis filmi çekebilirsiniz, kovboy filmi çekebilirsiniz, korku ve bilim kurgu filmi çekebilirsiniz. Canlandırma sinemasını bir tür olarak görmemizin nedeni başka. Canlandırma sinması, sizin de bildiğiniz gibi, öbür filmlerden çok ayrı, çok değişik teknik ve yöntemlerle çekiliyor. Yoksa canlandırma filmlerinin belirli konuları yok. Yönetmen canlı resimlerle dilediği konuyu anlatabilir. Öyleyse şunu söyleyebiliriz. Filmleri türlere ayırırken dayandığımız temeller farklı. Kimi kez ortak özellikleri, kimi kez de kullanılan teknik ve yöntemleri göz önüne alıyoruz.

▲ *Komedi filmlerini çocuklar daha mı çok sever? Bilmiyoruz ama küçük bir çocukken bir anda büyük bir adam olan çocuğun öyküsünün anlatıldığı Büyük (Big) adlı filmi izleyenler çok güldüler.*

Bizi yaşatan doğa

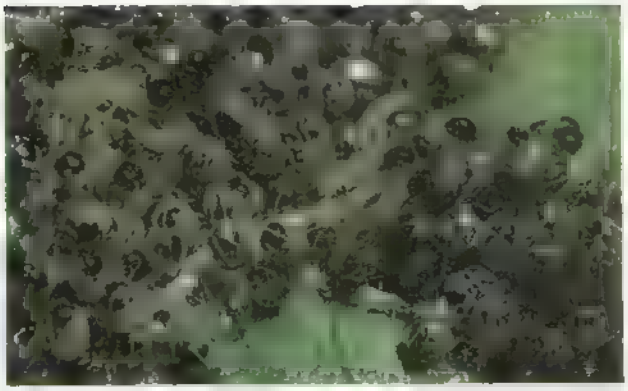

2 *Ana kelebek bine yakın yumurtasını otların arasına bırakır.*

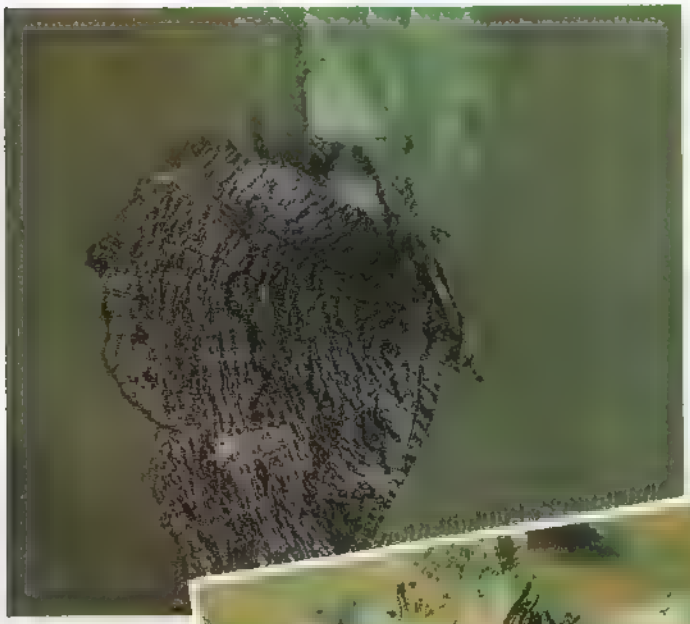

1 *Yumurtlama sırasında bir kelebek, kanatlarını havaya kaldırmış.*

4 *Tırtıllar çok yer ve çok çabuk büyürler Üç kez kabuk değiştirirler ve bu kabukların yerine başkası gelir*

3 *Yumurtadan çıkan tırtıllar bu otların yapraklarını yerler.*

DEĞİŞE GELİŞE KELEBEK

5 *Tırtıl yeterince büyüyünce, üzerini şeffaf ama sağlam bir deri kaplar. Bu deri altında gelişip, büyüyen kelebek, artık erginleşmiştir. Kabuğuna sığmaz bir süre sonra bu kabuğu çatlatır ve dışarı çıkar. Artık özgürce uçan bir kelebektir*

Yaz geliyor. Baharla birlikte etrafımızda bir sürü kanatlılar uçuşuyor. Sinekler, arılar, kelebekler. Ama bunların içinde en dikkat çekenler pulkanatlılar ailesinden olan kelebeklerdir. Nedense hep onları yakalayıp elimize almak isteriz. İşte o zaman parmaklarımıza toza benzer maddeler sürülür. Bunlar nedir biliyor musunuz? Bizi büyüleyen o rengarenk, ışıl ışıl kanatlara renk ve motif kazandıran minik pullardır. Bu kadar güzel ve çekici olan bu hayvanların yavruyken nasıl olduklarını hiç düşündünüz mü? Düşünmedinizse bir kelebeğin nasıl oluşup büyüdüğünü birlikte görelim. Bir yavru ördek yumurtadan çıktığı anda, onun ördek olduğunu anlayabilirsiniz. Fakat çirkin bir tırtılın daha sonra güzel bir kelebek olacağını anlayamazsınız. Fotoğraflar bir tırtılın nasıl kelebek olduğunu anlatıyor.

B.R ŞEY MI SÖYLEDİM?..
YALNIZCA, KIŞLIK SURATIYLA GÖRÜNMEK İSTEMİYOR!.. SAATLER SUSUNCA, GENÇLİK ÇEŞMESİ DE KURUYACAK... O ZAMAN GARGOLIA ÇOK ÇİRKİNLEŞİR!..
LUULIP!
DONG... DONG... DİNG...
DONG... DİNG... DONG...
DİNG... DONG... DONG...
HUGO!... SAAT... SAAT GALİBA DURUYOR...
DİNG...
...DONG...
PWAP!
DİNG... DONG...
HAYDİ... KOŞUN... ÇABUK OLUN... HAYDİ!..
BLAM!
ÜFFF! TAM ZAMANINDA ÇIKTIK!...

NELER OLUYOR? NERE DEN ÇIKTI BU SULAR?
AMAN TANRIM
BURADAN?
YORULMAYA BASLADIM.
BIRSEY GÖRE BILI YOR MUSUN NERGIS?
BURADAN!! ÇABUK!!...
GLUP.. GLU GLU..İMDAT GLUP!...

KURTULDUK YUKARIDA GELIN, ÇABUK OLUN!..
O HINZIR KÖPEKSIFARELER BIZI BEKLEMEKTEN VAZGEÇMEMIŞLER! KAÇABILMEMIZ IÇIN UÇMAMIZ GEREKECEK!
AKLIMA IYI BIR FIKIR GETIRDIN HUGO!
TOOHOOT
SÜRPRIZ!...
TOOT TOOOT
NEFRAIM!
TATLI PERI KIZ BENI ÇAĞIRINCA HEMEN KOŞARAK GELIRIM!.. HAYDI ATLAYIN BAKALIM ÇOCUKLAR!

AAAH UÇMAK NE KADAR GÜZEL.

...ZORLUKLARIN GERİDE KALDIĞINI DA SORUNCE.

!

WOORAAACK!

WOORAAACK!

WOORAACK!

WOORAA

ÇATAL DİLLİ KUŞLAR!

HERKES SAVAŞ YERLERİNE, İŞİMİZ ZOR OLACAK!..

WOORAACK!

WOORAACK

WOORAACK!

ŞİHİRLİ DEĞNEK ADINA! BU FELAKET KUŞLARINI UNUTMUŞTUM!

BÜTÜN MAHARETİNİ GÖSTER BİSKOTO! PATLAYICI YUMURTALARININ BİZE ÇARPMASIN ÖNLEMELİSİN.

KOT

DAAK!

DAAK!

KIRAZ BİRŞEYLER YAP, YOKSA CANIMIZA OKUYACAKLAR!

...BELKİ ŞİHİRLİ KAMAMLA BİRŞEYLER YAPABİLİRİM!

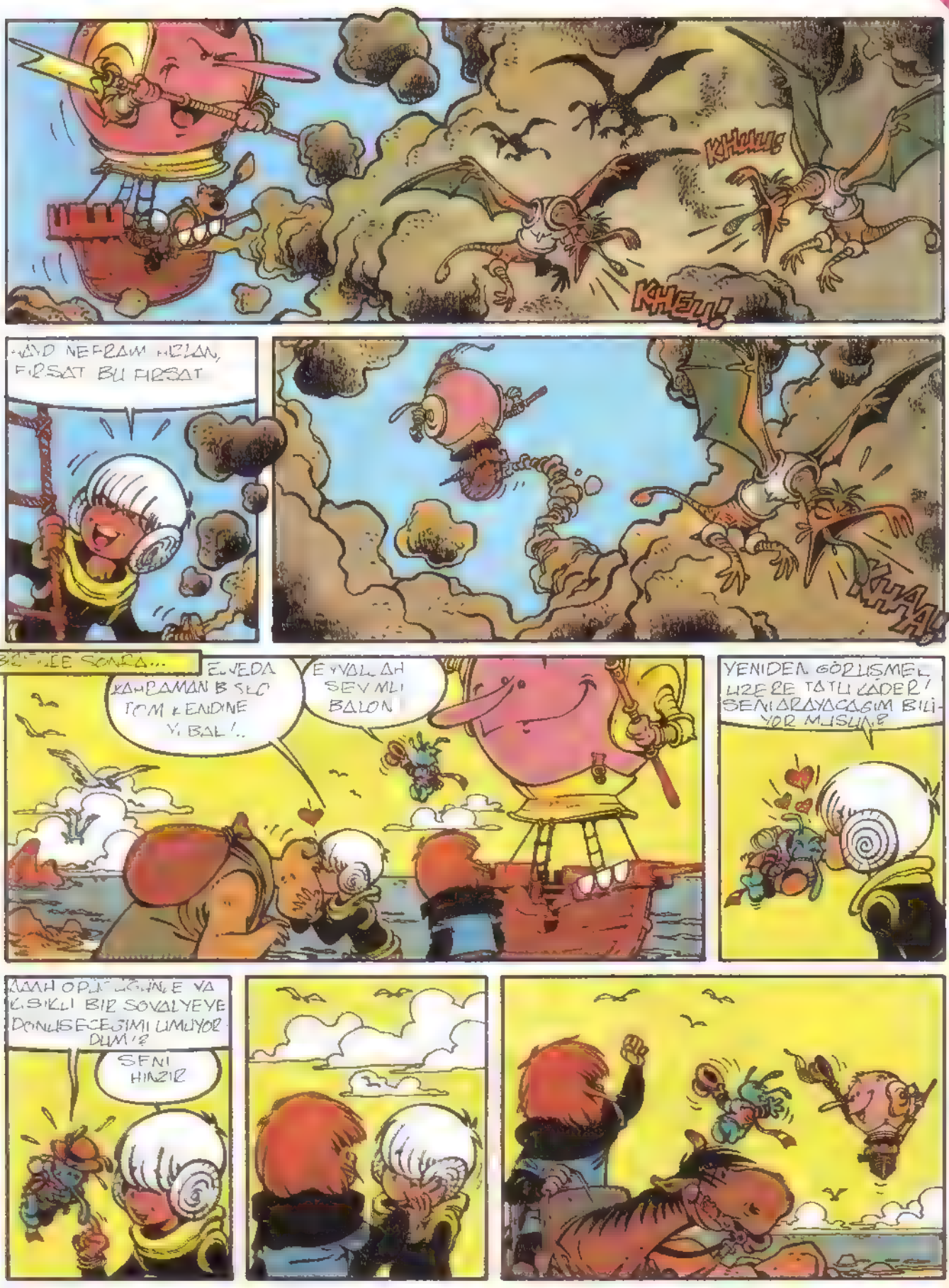
KHUUU!
KHEU!
HAYD NEFRAM HIZLAN, FIRSAT BU FIRSAT
KHAA!
BIRTAKE SONRA...
ELVEDA KAHRAMAN BISKO TOM KENDINE YI BAL!..
EYVALLAH SEVIMLI BALON
YENIDEN GÖRÜSMEK ÜZERE TATLI KADER! SENI ARAYACAGIM BILIYOR MUSUN?
AAAH OPÜCÜGÜNLE YA KISIKLI BIR SOVALYEYE DÖNÜSECEGIMI UMUYORDUM!?
SENI HINZIR

KATEDRALIN İNŞAATI İLK SOĞUKLARLA BİRLİKTE DURMUŞTU... ALETLER DEPOLARA KALDIRILMIŞ HENÜZ TAZE OLAN SIVAY SOĞUKTAN KORUMAK İÇİN, DUVARLARIN YÜKSEK KISIMLARI
GEREN USTA, ŞANTİYE BU HALİYLE PEK HÜZÜNLÜ GÖRÜNÜYOR!
İLKBAHARDA İŞÇİLER YENİDEN GELECEKDİR!.. BU ARADA BİR DE, ATÖLYEMİZDE BAZI HEVKELLERİ YONTABİLİRİZ!.. SENİN DE YARALARIN İYİLEŞİR.
?
HALA... İŞÇİ NUN DÖNÜŞÜNÜ MÜ BEKLİYORSUN??.. AKLIN BAŞINA AL ANTİMEON, BU TUN KIŞ BURADA KALAMAZSIN?...
İHTİYAR KEMİKLERİM İÇİN KENDİNİ ÜZME GEREN... BEN NİCE KIŞLAR GÖRDÜM!..
?
...DİNLE
HÜGO!

BAŞARDIK, EFENDİ! YİNE KURTA KAÇAK OLAN SİNİRİ SİLİVİ GETİRDİK!..
ÇOK YAŞA OĞLUM!... ŞİMDİ SEN YOR GOBER'İN DÜŞÜNCESİNİ DE ÜSTLENEBİLECEK KOZLARA SAHİPSİN!...
AH CEZAN VERSİN!.. BU BACAKSIZ O KORKUNÇ FIRTINADAN NASIL KURTULABİLDİ?
BENİMİZ BİRAZ ÇELİŞKİLİ BİR YAPIDA PATRON ANİMİ OLUR!
ÜÇÜNÜZ E.F GİDİN... ÇABA MAN ÇABALAR BOŞA GİDER!..
AY'IN PENÇELERİNE DÜŞMEYE MERAKLI SİN GALİBA? HAYIR DAHA İYİ BİR FİKRİM VAR!
ONLAR SENİ YORGUN EDİNCE... BİZ DE ZİNDANA GİREBİLİRİZ VE... KİRT... İŞİNİN İŞİNİ BİTİRİRİZ HI HI HI...
BU ARADA, ATMAN BU İŞİ ÇÖZMEYİ...
ÖYLE DİYORUM... BİLİNMEYENİN HAYATINA HANGİMİZİN İLGİSİ OLABİLİR?... MADAL ANLATIYORSUN HAYIR!...
AMA BİLİYOR, BELKİ İZLEMEYE DEĞER..
BİLİNİYOR TABİİ, DİĞER NÖBETÇİLER GÖREVİ BİTİRMEDEN BURADA OLUR.
TAMAM TAMAM, BIRAK DA DOĞSUN ANLATAYIM BİLA YIM!...
MUHAFIZLAR! ÇABUK MAHKÛM EDİLİN!

SATRANÇ

SATRANÇTA İLK HAMLELER

İntihar Satrancı
Bu tur satrançta butun taşlarını ilk kaybeden oyunu kazanır

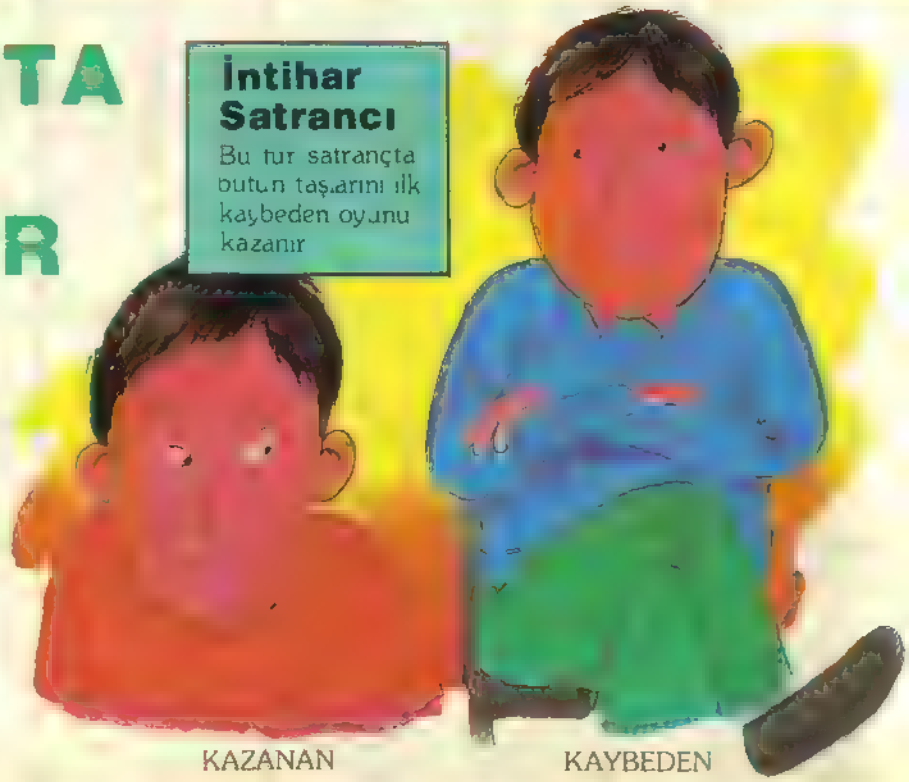

KAZANAN KAYBEDEN

NASIL BAŞLAMALI?

İyi hazırlanan kazanır. Genellikle. İlk hamlelerin amacı, çabuk ve iyi hücuma geçmektir.

Çeşitli açılışlar vardır. Burada ilk üç hamlesini gördüğünüz açılışa 400 yıl önce yaşamış bir İspanyol'un adı verilmiştir: Ruy Lopez. Lopez, önemli bir satranç kitabı yazmıştır.

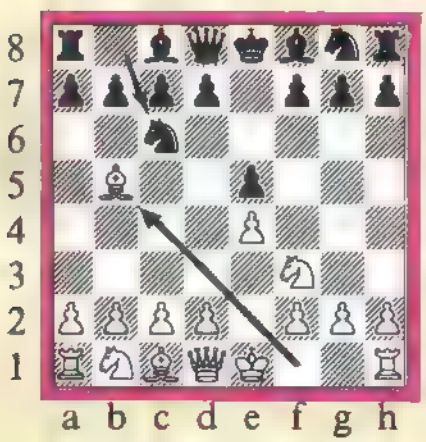

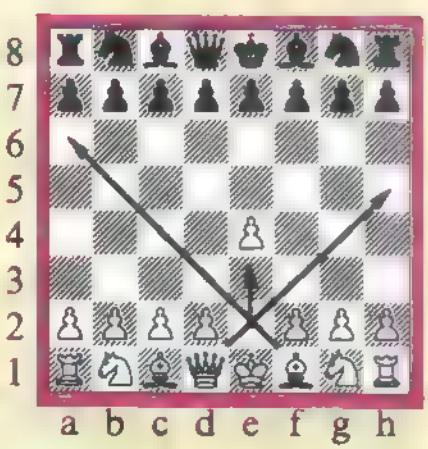

İlk hamledeki piyon çıkışı vezir ile file yol açıyor. İkinci hamleyle at tahtanın merkezine yönelmiş oluyor. Üçüncü hamlede fil çıkılıyor. Böylece hem rok için olanak doğmuş hem de hücuma yönelik bir adım atılmıştır

ÖĞRENİYORUZ

AÇILIŞ KURALLARINDA 8 ALTIN KURAL

1. Beyazla oynuyorsanız e2 piyonunuzu e4'e getirerek başlayın.
2. Siyahla oynuyorsanız e'deki piyonunuzu iki kare öne sürün. (Beyaz d4 oynamışsa d piyonunuzu iki kare sürün.)
3. Oyunun başında iki veya üçten çok piyon sürmeyin.
4. Atlarınızla fillerinizi çabuk çıkarın.
5. Çabuk rok yapın.
6. Vezirinizi rok yapmadan çıkmayın.
7. Oyun başında aynı taşı iki kere oynamayın.
8. İlk beş kuralı uygulamadan hücuma kalkmayın!

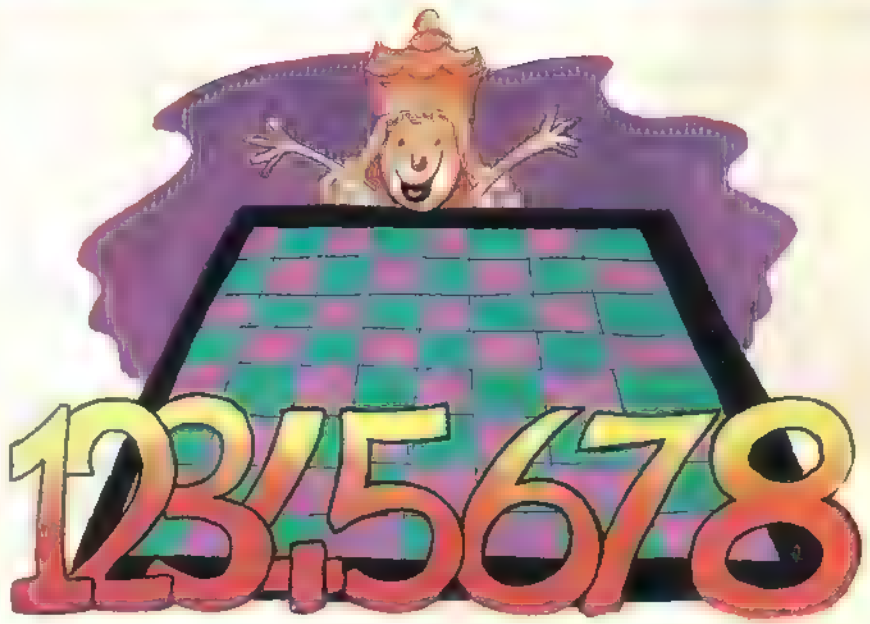

İYİ HAMLELER, KÖTÜ HAMLELER

Buradaki örnekte taraflar altışar hamle yapmış durumda. Tahtanızı hazırlayıp durumu inceleyin.

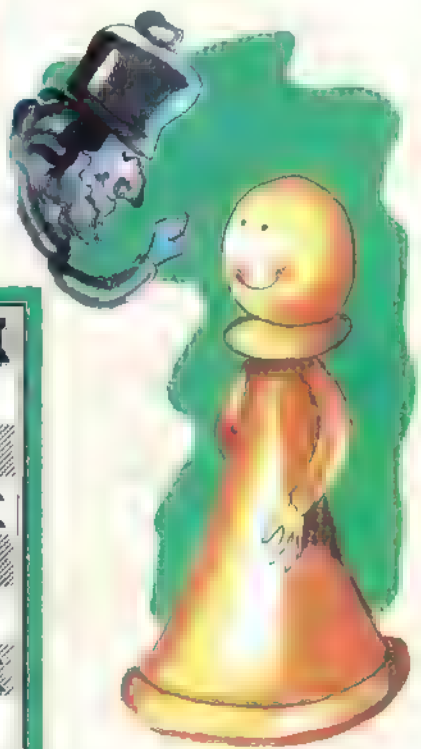

Siyahın her hamlesi yanlış

Atını plansız oynamış.

Şah fili vezir piyonunun önünü tıkadığı için vezir fili çıkamıyor.

Şah atını çıkmadan vezir oynamış.

Merkezdeki karelerden hiç birinde piyon yok.

Şahını korumaya almış değil.

Şah tarafındaki piyonlarını yanlış sürerek savunmasını zorlaştırmış durumda.

Beyazın her hamlesi doğru

Merkezi piyonlarıyla kontrol ediyor

Atları merkezdeki dört kareye hakim.

Şah tarafının fili hem merkeze hem de siyah şahın savunma karelerine hücumda.

Rok yapıp şahını korumaya almış.

Vezir fili gerektiğinde çıkabilir.

Yanlardaki piyonlar sağlam durumda.

* Pinokyo

Gepetto, kibar bir kukla yapımcısıdır. En büyük arzusu bir oğlunun olmasıdır. Bu yüzden kukladan bir oğlan çocuğu yapar ve adını Pinokyo koyar. "Şu kukla canlanabilseydi ne güzel olurdu..." diye düşünür. İyi kalpli bir peri, Gepetto'nun bu dileğini duyar ve kukla çocuğa hayat verir. Fakat Gepetto ustaya, Pinokyo'nun iyi bir çocuk olduğunu kanıtlayana dek kukla olarak kalacağını söyler. Gepetto çok mutlu olur. Pinokyo'ya okula gitmesini ve derslerine çok çalışmasını söyler. Gerçek bir insan olmak isteyen Pinokyo, Gepetto'nun sözünü dinleyip okula gider.

Evden fazla uzaklaşmadan, kurnaz ve yaşlı bir adamla karşılaşır. Adam, "Okula gidersen çok çalışman gerekir. Halbuki **şekerülkesi**'nde her gün eğlence var" diyerek Pinokyo'yu kandırır. Birlikte **şekerülkesi**'ne giden gemının beklediği limana giderler. Geminin kaptanı kurnaz adama bir altın lira vererek Pinokyo'yu alır. Diğer tembel çocuklarla birlikte **şekerulkesi**'ne ulaşan Pinokyo hankulade bir yerle karşılaşır. Burarın mükemmel bir yer olduğunu düşünür.

Fakat çok geçmeden durum anlaşılır: Kimi oğlanların kulakları kimilerinin de kuyrukları eşeklerinki gibi olmuştur. Giderek tüm çocuklar eşeğe benzemeye başlamaktadırlar. **Şekerülkesi**'nın sahibi olan kötu adamlar ise, çocukların eşeğe dönüşmesini beklemekte ve sonra da onları satmaktadırlar.

Pinokyo kaçmaya karar verir. Bu arada Pinokyo'yu aramak için denize açılan Gepetto ustayı büyük bir balina yutmuştur. İyi kalpli peri, Pinokyo'ya babasının büyük bir balina tarafından yutulduğunu ve kurtarılması gerektiğini söyler.

Pinokyo küçük bir sandala binip denize açılır. Balinayı bulur ve babasını onun midesinden kurtarmaya çalışır. Önce kendisi de balınanın midesine girer ve orada bir ateş yakar. Dumandan rahatsız olan balina tepesinden su fışkırtırken Gepetto ustayla Pinokyo'yu da dışarı atar. Cesaretinin karşılığı olarak Pinokyo gerçek bir insana dönüştürülür.

Pinokyo'yu babasını kurtarabilmesi için balinanın ağzına getirin. Sonra da balınanın tepesinden fışkırttığı sularla birlikte kurtulan Gepetto ve Pinokyo'yu guvenli kıyılara ulaştırın. Fakat insan yiyen kopek balıklarına yakalanmamanız gerektiğini unutmayın.

*** Pinokyo çok tanınan bir çocuk romanıdır. Yazarı Carlo COLLODİ (1826-1890)'dir. Asıl mesleği gazetecilik olan yazar, bu yıl yüzüncü ölüm yıldönümü nedeniyle ülkesi İtalya'da ve tüm dünyada anılıyor.**

BAŞLAMA
BİTİŞ

Optik bilmece

Gözleriniz sizi yanıltabilir! Bu sayfayı inceledikten sonra, her şeye iki kez bakmak gereğini duyacaksınız...

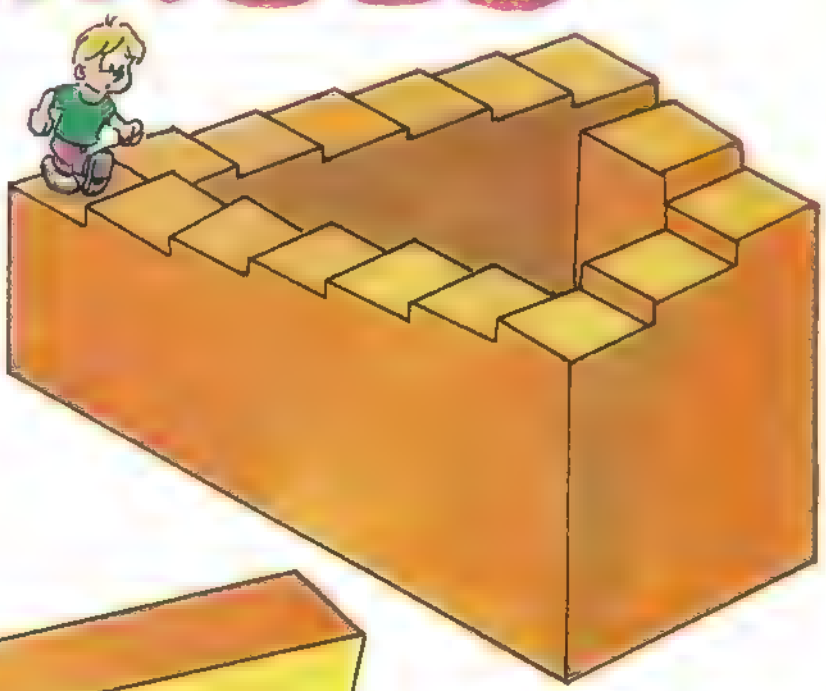

▲ Doğan Kardeş, kaç merdiven tırmandıktan sonra, zirveye ulaşabilecek?

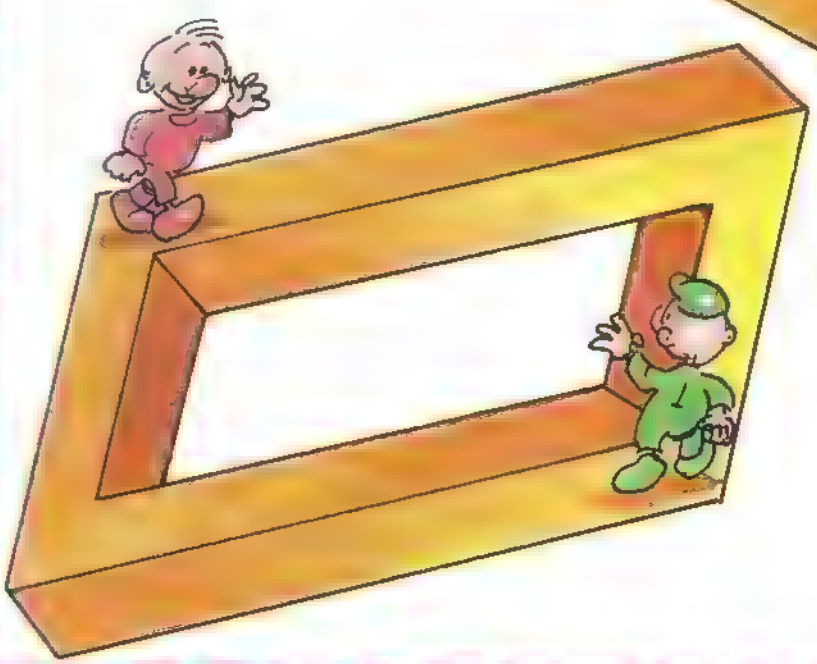

◀ İki arkadaş, hangi noktada birbirleriyle karşılaşacaklar?

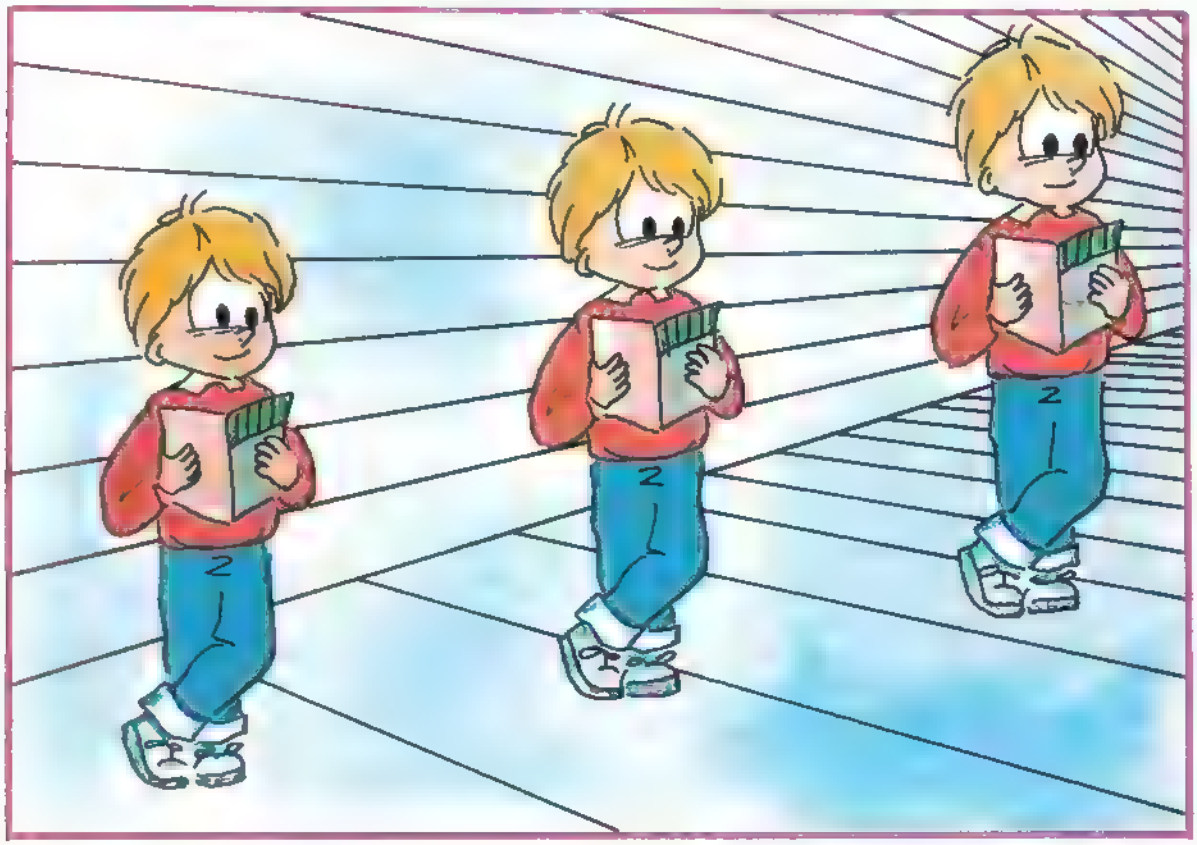

▲ Doğan Kardeş'lerin hangısı daha büyük?

Kırmızı noktalardan hangisi daha büyük?

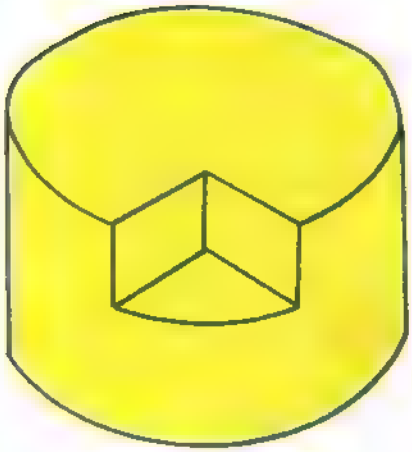

▲ Muzlu pastadan bir dilim alınmış mı, yoksa eklenmiş mi?

Bu sayfadaki bilmecelerin yanıtları çok kolay. Doğan Kardeş zirveye hiçbir zaman ulaşamayacak. İki arkadaşın karşılaşması olanaksız. Doğan Kardeşlerin üçü de aynı buyuklukte. Kırmızı noktalar da oyle. Muzlu pastadan bir dilim alınmış mı, yoksa eklenmiş mi anlamak olanaklı değil.

Bu kez size bir şaka yapmak istedik. Gözlerinize fazla güvenmeyin. Burada olduğu gibi yanılabilirsiniz.

ÖNERİ BİZDEN BECERİ SİZDEN

SEK SEK SEKEN UÇAK

Nasıl yapılır?

1 21x29 cm boyutlu bir kâğıt kullanın. İlkin, şekilde gösterildiği gibi, üstteki köşeleri, kenarlarını ortada paralel hale getirip katlayın.

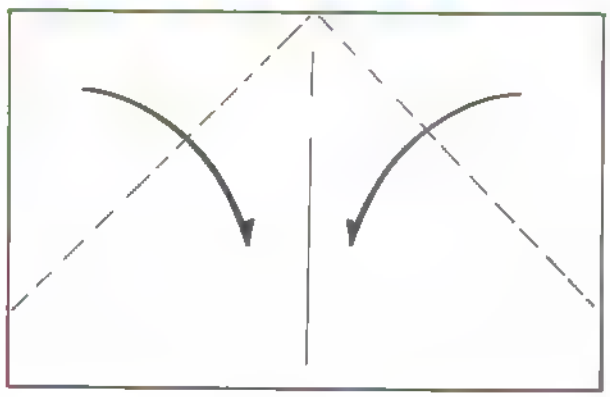

1

2 Üst kısmı tam ortadan ikiye katlayın.

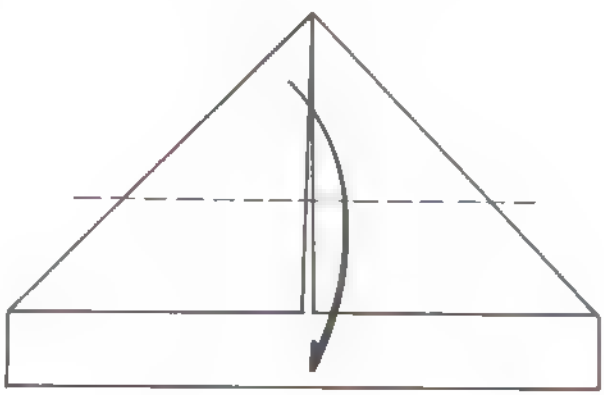

2

3 Üstteki üçgen kısmın bir yarısını üste doğru katlarken, alttaki kısmı da içe doğru katlayın.

4 Aynı işlemi bu kez de diğer kısım için yapın. Şekil 3'de daire içerisinde gösterilen yapım şeklinin ayrıntısını 4'de görebilirsiniz.

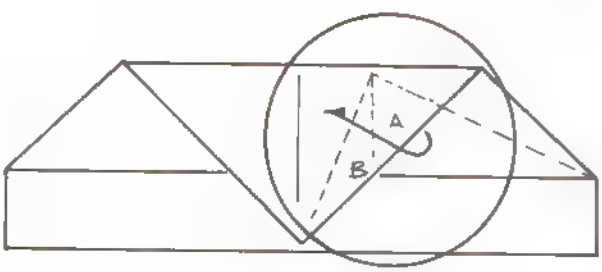

3

5 İçerideki üçgen dili, şekil 5'de kesik çizgilerle gösterilen yerden üste katlayın.

6 Tam ortadan ikiye katlayın. Şekil 6'da kesik çizgilerle gösterilen yerden, her iki kanadı ayrı ayrı dışa doğru katlayın.

4

7 Böylece uçağınız tamamlandı.

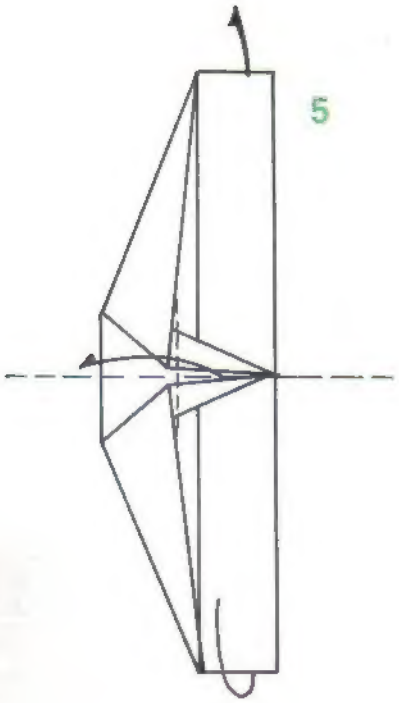

5

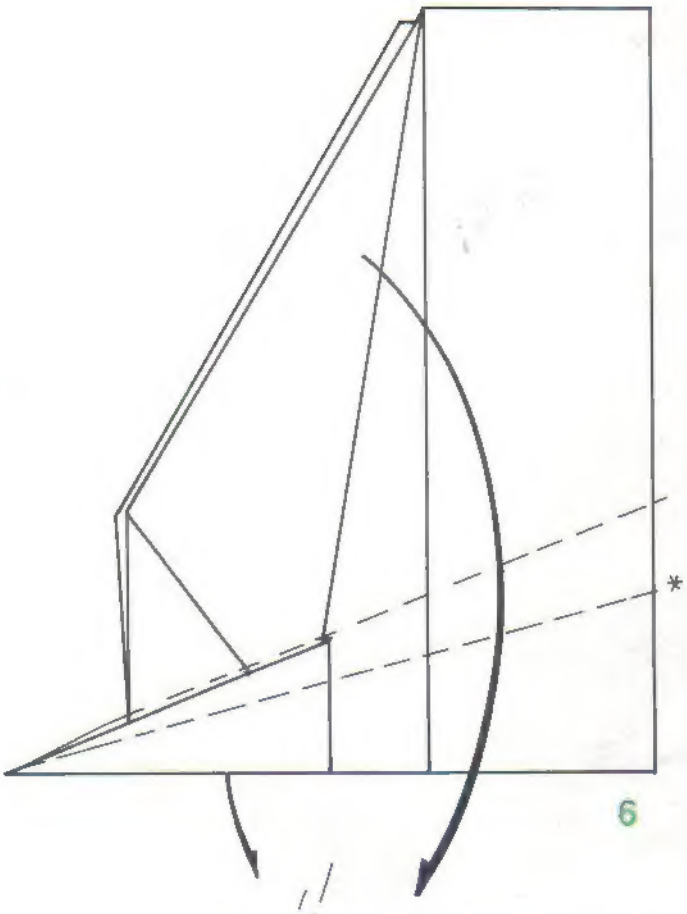

6

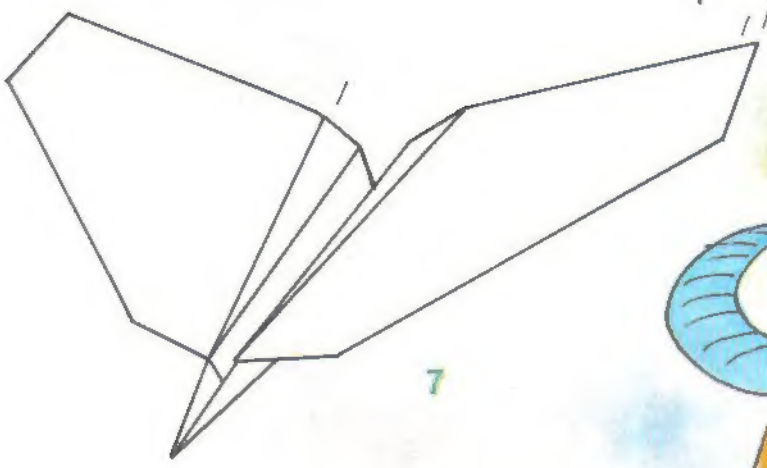

7

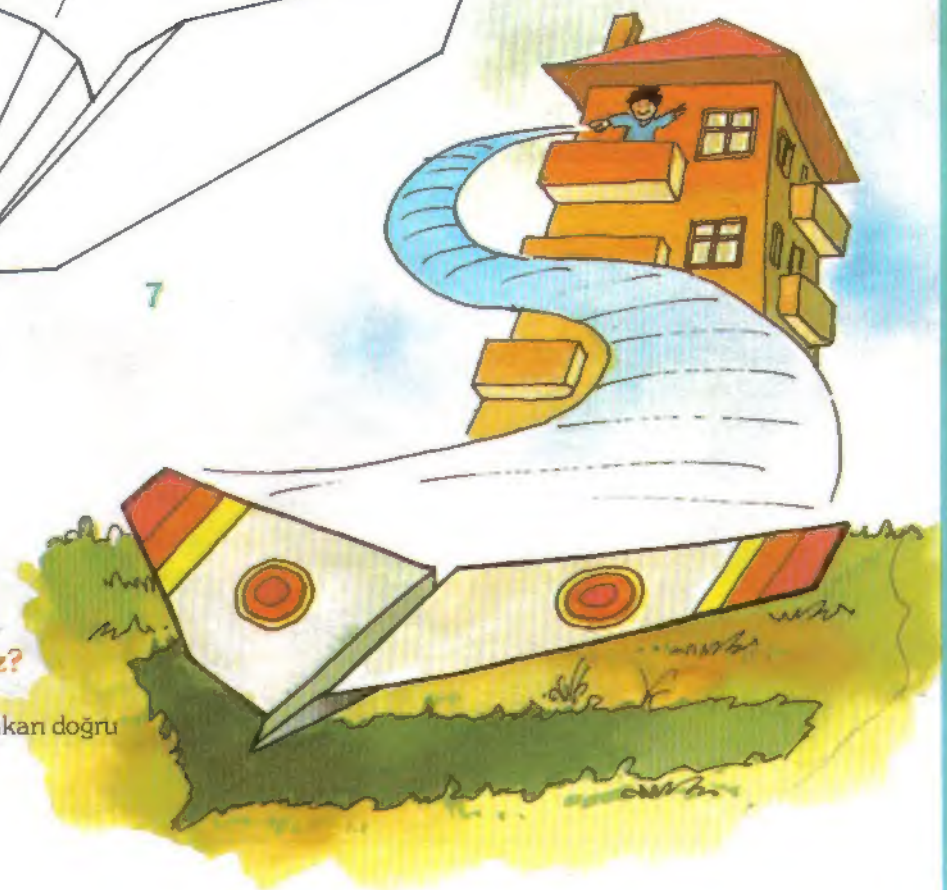

Nasıl uçuracaksınız?

Uçağınızı, açık havada, yukarı doğru ve hızla fırlatın.

ÇEKİRDEK

BANA BELLİ BAŞLI YILDIZLARI SAYABİLİR MİSİNİZ?

BEN SAYABİLİRİM ÖĞRETMENİM.

SAY BAKALIM.

SPOR YILDIZLARINI MI, YOKSA SİNEMA YILDIZLARINI MI ÖĞRETMENİM?

Commodore ve siz sınavı kazanırsınız.

Anadolu liseleri ve özel okullara giriş sınavında en büyük yardımcınız Commodore bilgisayar ve onun hazır eğitim programlarıdır.

Commodore, ilkokuldaki dersleri pekiştiren çok sayıdaki hazır program ve özel **Anadolu Liselerine Hazırlık** paket programıyla başarınızı garantiye alır.

Sınavlara Commodore'unuzla hazırlanın. İstediğiniz okulu rahatça kazanın.

Commodore

Teleteknik
ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

MERKEZ: RIHTIM CAD. NESLİ HAN NO: 207/2 KARAKÖY 80030 İSTANBUL
TEL: (1) 152 50 33 (6 HAT), FAX: (1) 151 84 56, TLX: 25731 TLTK TR.

SİSTEM VE HİZMET SATIŞ BÖLÜMÜ: SİLAHHANE CAD. RALLİ APT. 59/1
TEŞVİKİYE 80200 İSTANBUL, TEL: (1) 131 15 48 - 50, FAX: (1) 148 18 12

TELETEKNİK bir [redacted] Grubu kuruluşudur.
COMMODORE, COMMODORE ELEKTRONICS LIMITED' in tescilli markasıdır.

DOĞAN KARDEŞ 'İN GELECEĞİN

YAZARLARI VE RESSAMLARI

YARIŞMALARI BAŞLIYOR...

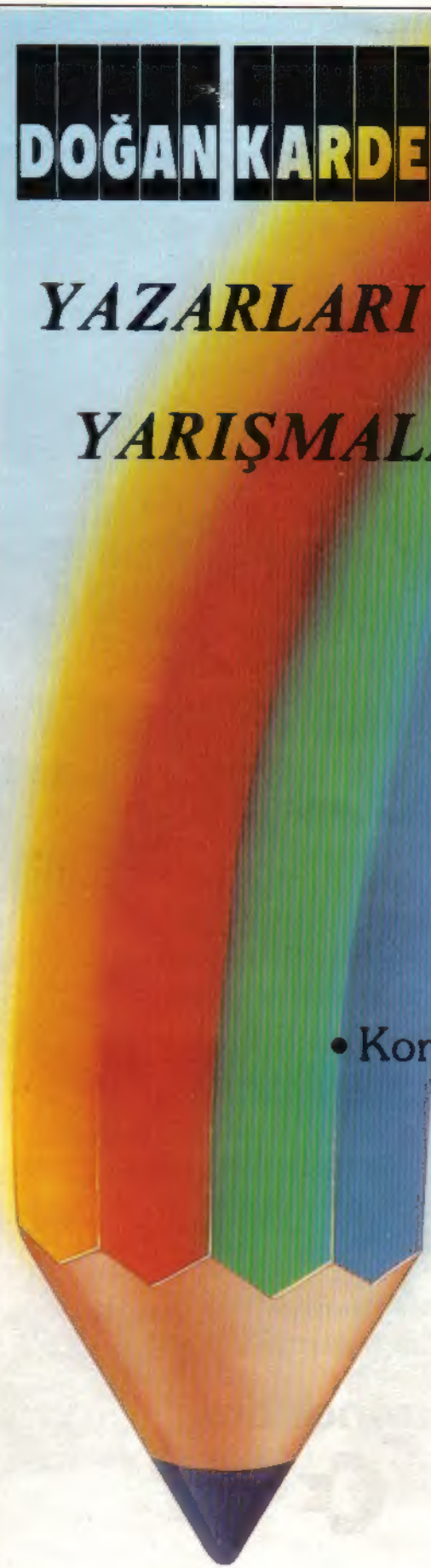

• Birincilere: Bilgisayar

• İkincilere : Bisiklet

• Resim yarışması üçüncüsüne: Yağlıboya seti

• Kompozisyon yarışması üçüncüsüne: Daktilo

• Ayrıca her iki dalda 7'şer mansiyon verilecek, mansiyon kazananlara ise **Kodak** fotoğraf makinaları.

* Koşullar 13. sayfada